

MILJØUNDERSØGELSER FOR ENDRUP-IDOMLUND, FORSTÆRKNING AF ELNETTET

ENERGINET

Bilag 4: Visualiseringer

Oktober 2021

Bilag 4: Visualiseringer

Oktober 2021

Udarbejdet for

Energinet

Tonne Kjærsvvej 65

DK-7000 Fredericia

Udarbejdet af

Urland Aps

Otto Busses Vej 5

2450 København SV

Redigeret af

LYTT architecture as

Mindegade 13, 3

8000 Aarhus C

Læsevejledning til PDF på skærm:

Visualiseringsrapporten er opsat som en dobbeltsidet printbar booklet. På en skærm ses billederne derfor bedst ved at indstille PDF-læseren til dobbeltsidet visning, med en enkeltsidet forside. I Adobe Acrobat gøres det ved vælge:

Vis . Sidevisning . Tosidevisning

og dernæst

Vis . Sidevisning . Vis forside i tosidevisning

Indhold

Indledning	4
Overordnet landskabsbeskrivelse.....	7
Beskrivelse af Delstrækninger	8
Delstrækning 1: Esbjerg Bakkeø	10
Delstrækning 2: Varde Ådal	11
Delstrækning 3: Varde Bakkeø.....	12
Delstrækning 4: Skjern Ådal	13
Delstrækning 5: Skovbjerg Bakkeø – Syd	14
Delstrækning 6: Skovbjerg Bakkeø – Nord.....	15
Vurdering af landskabeligt sårbare områder	17
Delstrækning 1: Esbjerg Bakkeø	18
Delstrækning 2: Varde Ådal	34
Delstrækning 3: Varde Bakkeø.....	48
Delstrækning 4: Skjern Ådal	64
Delstrækning 5: Skovbjerg Bakkeø – Syd	80
Delstrækning 6: Skovbjerg Bakkeø – Nord.....	102
Midlertidige scenarier	128
Metode.....	132
Kilder	135

Indledning

Dette bilag illustrerer 49 visualiseringer, som belyser højspændingsanlæggets påvirkning af landskabet mellem Endrup og Idomlund.

Visualiseringen består af et før-billede med de eksisterende forhold og et efter-billede, hvor højspændingsanlægget er visualiseret. Visualiseringerne er suppleret med kort der angiver placeringen af fotostandpunktet og en beskrivelse af, hvad der er vist på billedet.

Rekognosceringer og fotos fra de berørte landskabsområder er gennemført af flere omgange i perioden fra juni 2018 til september 2019.

Flere af de udarbejdede visualiseringer er gengivet i miljøkonsekvensrapporten.

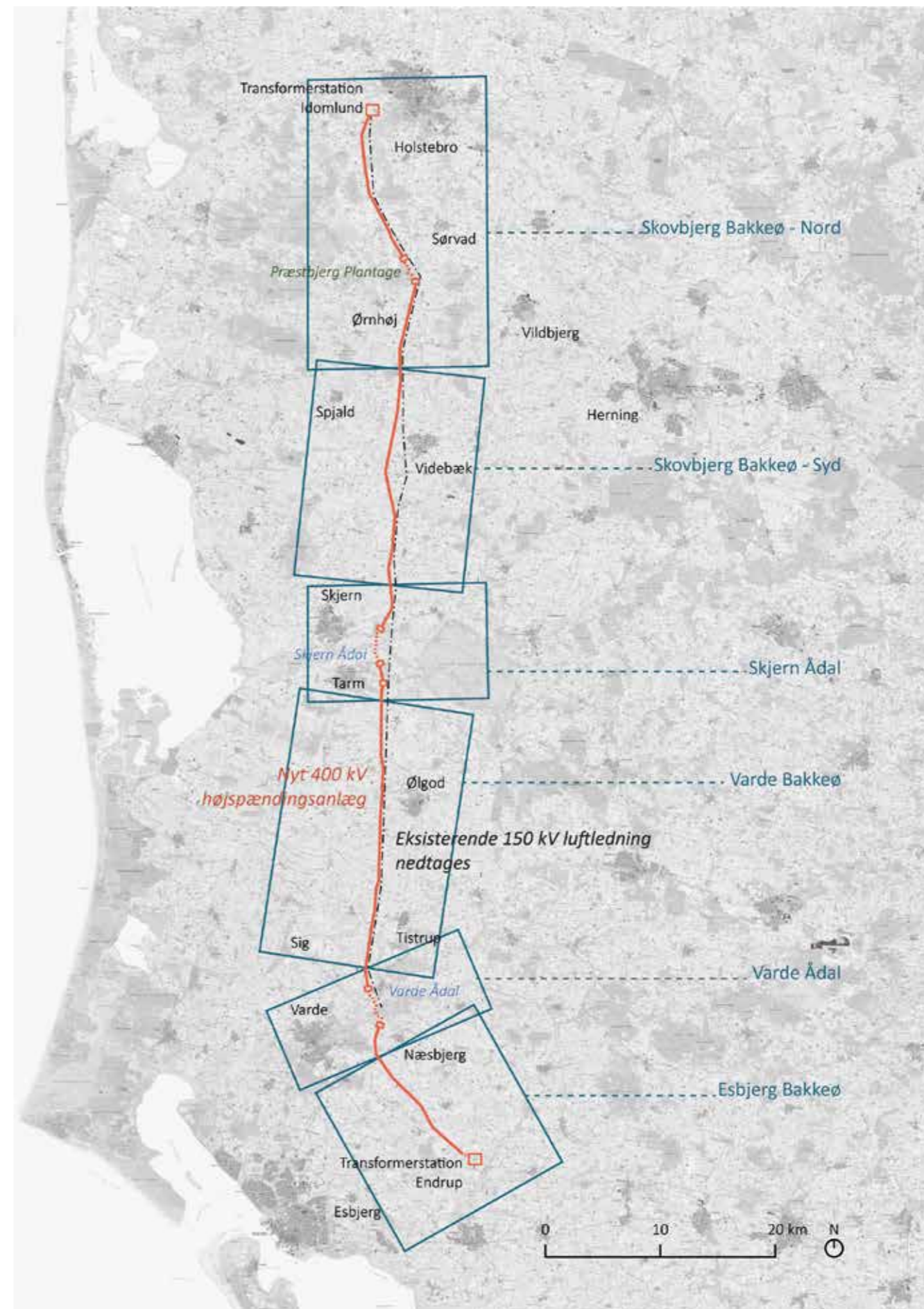
Foruden visualiseringer rummer bilaget en uddybende beskrivelse af kilder og datateknik.

Bilaget skal sammenholdes med kapitel 13 i miljøkonsekvensrapporten.

Figur 1

Oversigt over linjeføringen for den kommende Endrup-Idomlund forbindelse.

Den samlede strækning er 97 km lang. For at sikre et tilstrækkelig detaljeret billede af påvirkningen af de enkelte lokalområder er beskrivelser og visualiseringer gennem rapporten inddelt i en række mindre delstrækninger, hvor der er naturlige skel.

Let kuperet terræn på Skovbjerg Bakkeø, sydvest for Videbæk

Overordnet landskabsbeskrivelse

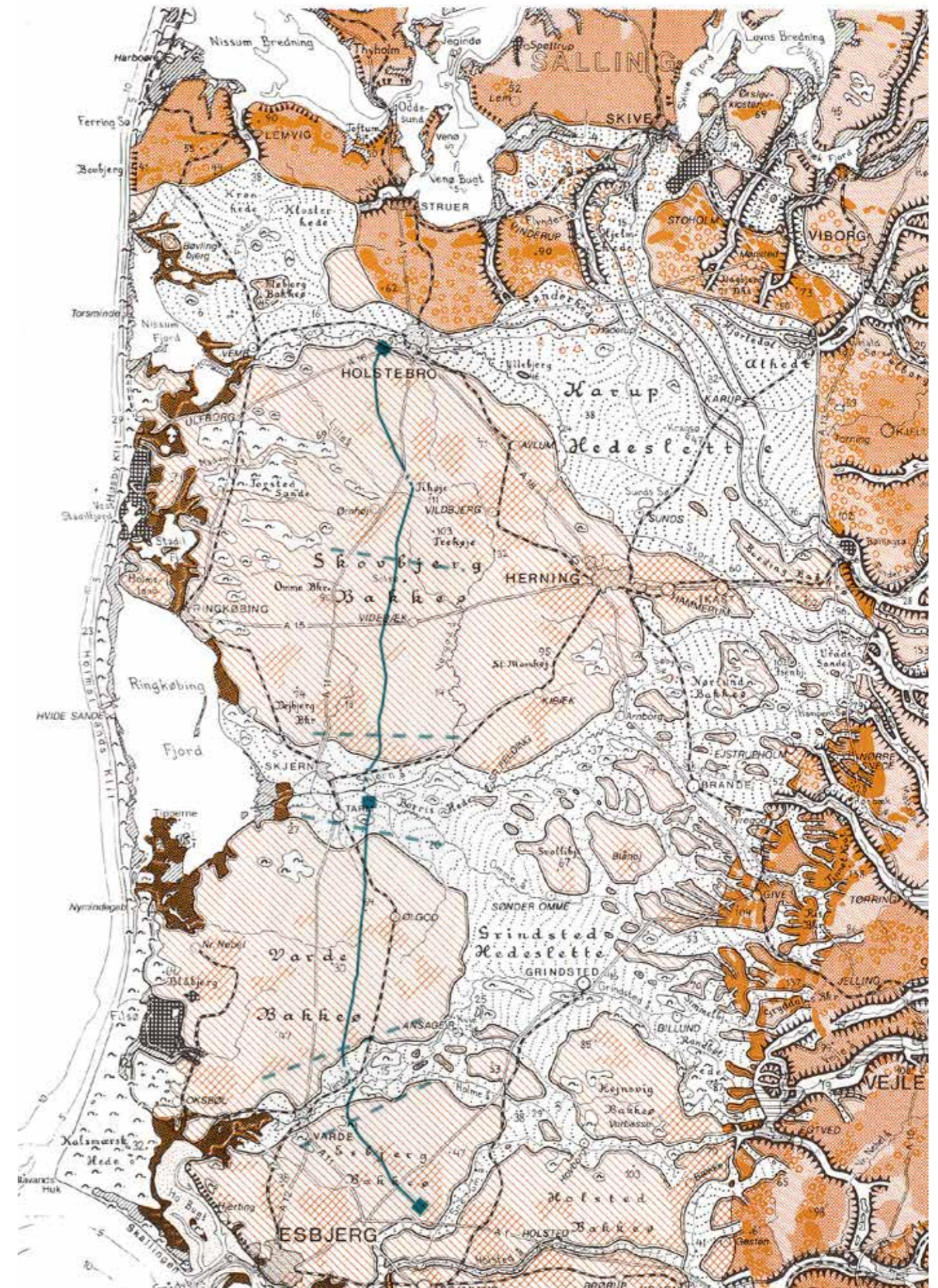
Figur 2

Naturgeografi i Vestjylland, kilde: Per Smed.

Det nye højspændingsanlæg er markeret med blåt.

Landskabet vest for den jyske højderyg er i hovedtræk kendetegnet ved store landbrugs- og naturområder, åbne hedesletter, spredte skovbevoksninger og vandrige åsystemer.

Naturgeografisk består Vestjylland af flere større og mindre udstrakte morænebakkeøer omkranset af lavereliggende hedesletter og ådale. Regionen lå som den eneste del af Danmark isfri under den sidste istid, Weichsel, og landskabet, her vest for israndslinjen, er markant anderledes end i Østjylland og det meste af det øvrige Danmark. Landskabet er præget af mange tusinder års slid af vind og vejr siden den forrige istid og bakkeøerne opleves typisk som større, svagt kuperede bakkepartier uden markante terrænspring. Hedesletterne blev skabt da smeltvand og aflejringer fra gletsjerne i øst skyllede hen over Vestjylland ved afslutningen på sidste istid. De store smeltefloder er for længst væk, men naturgeografisk fornemmes de stadig som brede ådale mellem bakkeøerne. Fra øst løber vandet ud mod fjordene og havet i vest. Varde Å, Skjern Å og Storå, er nogle af de største og mest vandrige åer i Danmark, og fremstår som markante træk i landskabet.

Beskrivelse af Delstrækninger

Delstrækninger

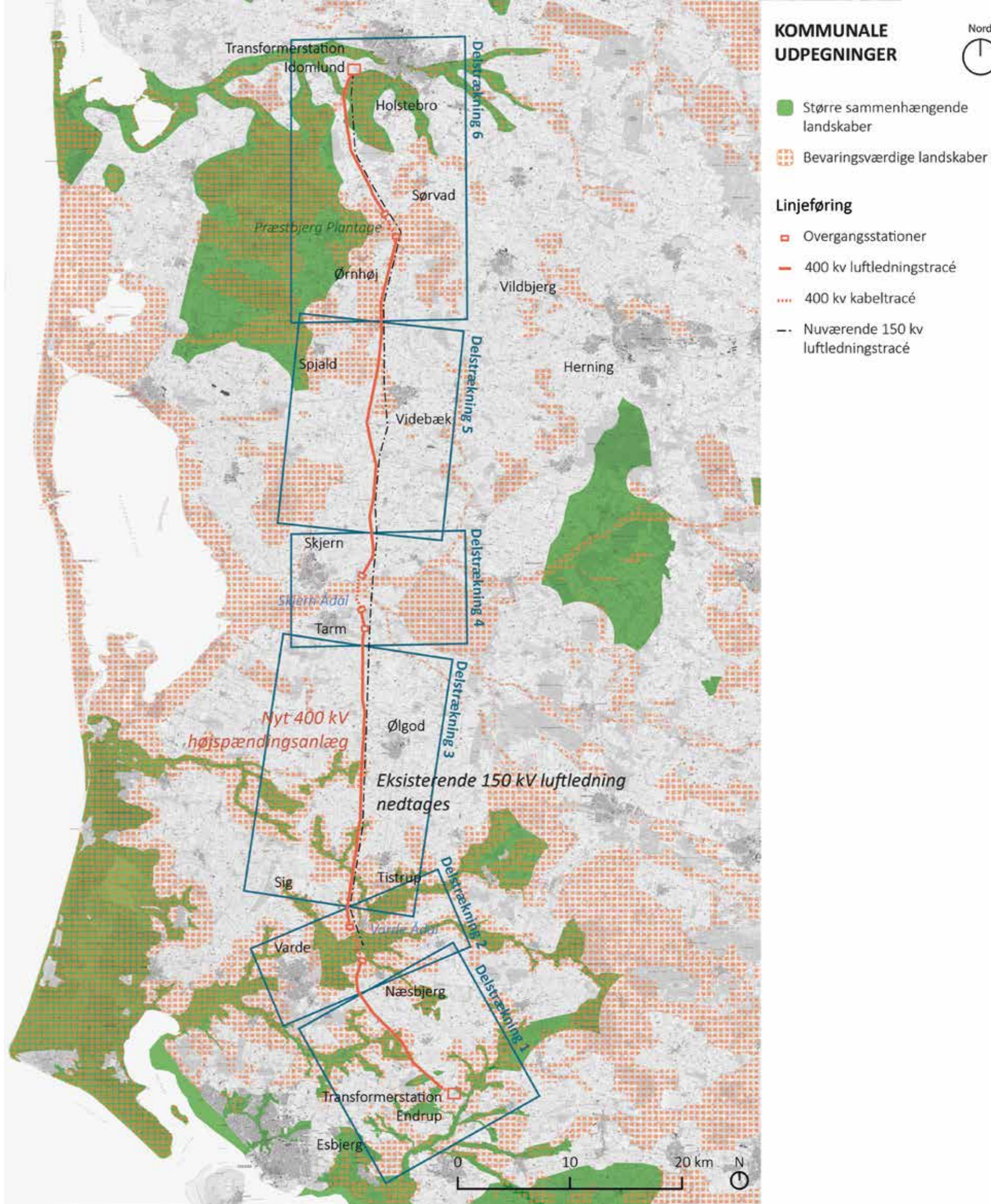
Projektområdet fra Endrup til Idomlund strækker sig over en række forskelligartede landområder. For at sikre et tilstrækkeligt detaljeret billede af påvirkningen er beskrivelser og redegørelser inddelt i seks delstrækninger:

- Esbjerg Bakkeø
- Varde Ådal
- Varde Bakkeø
- Skjern Ådal
- Skovbjerg Bakkeø – Syd
- Skovbjerg Bakkeø – Nord

I det følgende uddybes beskrivelserne for landskabets karakter på de enkelte delstrækninger. Beskrivelserne underbygger kapitel 13 i miljøkonsekvensrapporten.

Figur 3
Inddeling af delstrækninger.

Kortet illustrerer de seks delstrækninger samt bevaringsværdige landskaber og større sammenhængende landskaber, som er udpeget i kommuneplaner for Esbjerg, Varde, Ringkøbing-Skjern, Herning og Holstebro Kommuner.

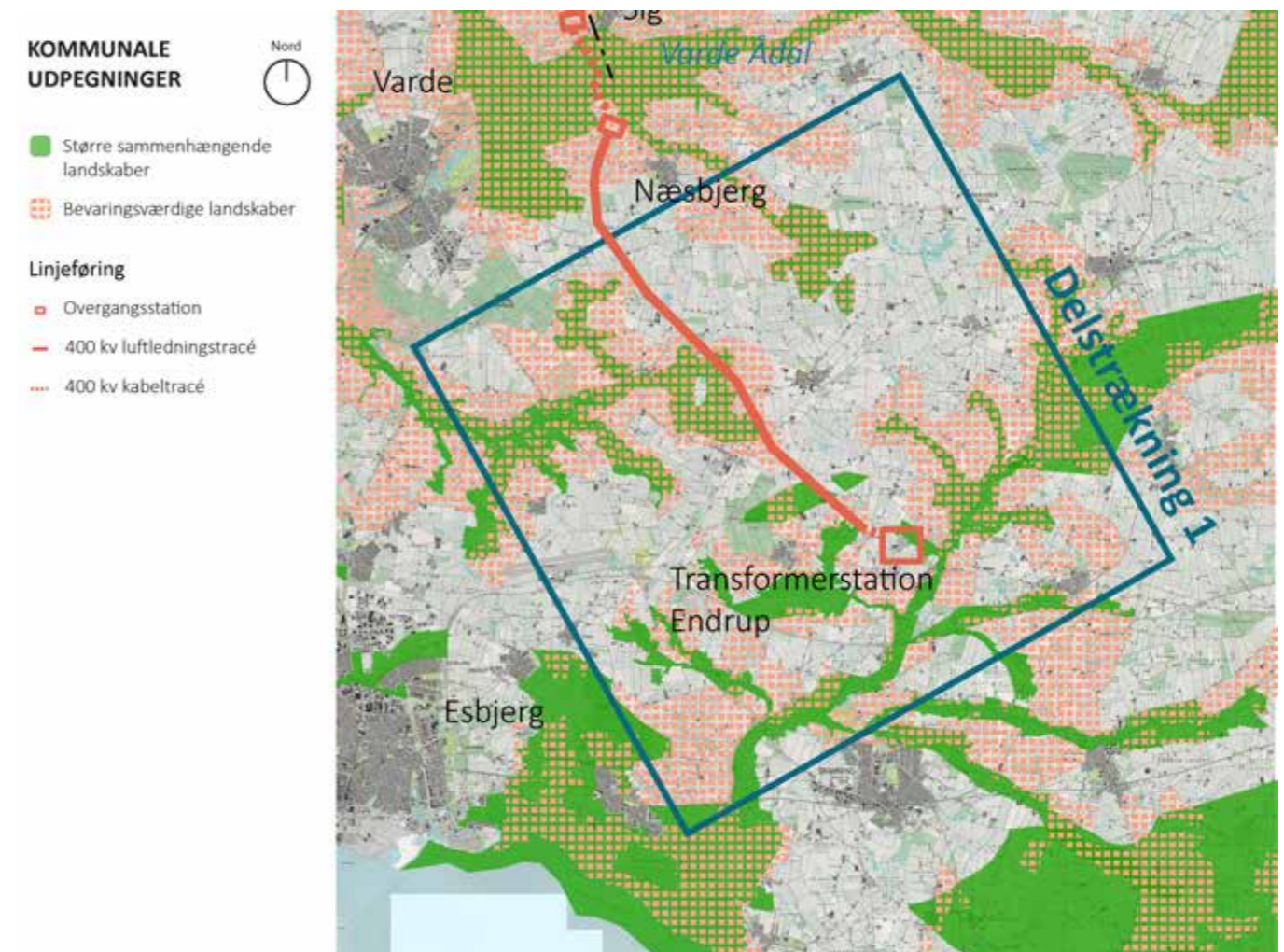

Delstrækning 1: Esbjerg Bakkeø

Delstrækningen, som ligger i Esbjerg og Varde Kommune, er ca. 15 km lang og strækker sig fra Endrup, øst for Esbjerg og op til Næsbjerg, øst for Varde.

Landskabet kendetegnes som et åbent og svagt kuperet landbrugslandskab med små og mellemstore markinddelinger, lavereliggende dalstøg, hedemose og engarealer. Bevoksning udgøres fortrinsvist af levende hegn, mindre skovarealer og kratbevoksninger. Kulturskabte og naturskabte bevoksninger opleves ofte sammenfaldende i størrelse og karakter, hvilket giver landskabet en skiftevist tæt og åben struktur med en middel til stor skala.

Bebyggelse i området består af landsbyerne Endrup, Grimstap, Årre, Roust, Roushøje og Næsbjerg, samt små og store landejendomme jævnt fordelt i landskabet. Ud over Transformestation Endrup, som er det største tekniske anlæg i området, er der flere små og mellemstore industri- og landbrugsanlæg, oftest i tilknytning til landsbyer og større landejendomme. Der er adskillige vindmøller i området, både enkeltvis og i grupper, hvoraf de mest markante er en række vindmøller med en totalhøjde på op til 150 meter ved Ulvemose, nord for Roushøje. Samlet set opleves landskabet som åbent landbrugsland med et svagt teknisk præg, et moderat naturpræg og et stærkt kulturpræg.

Figur 4

Oversigt over særlige landskabs-, kultur og naturområder i og omkring delstrækningen.

Kortet illustrerer delstrækningen samt bevaringsværdige landskaber og de større sammenhængende landskaber.

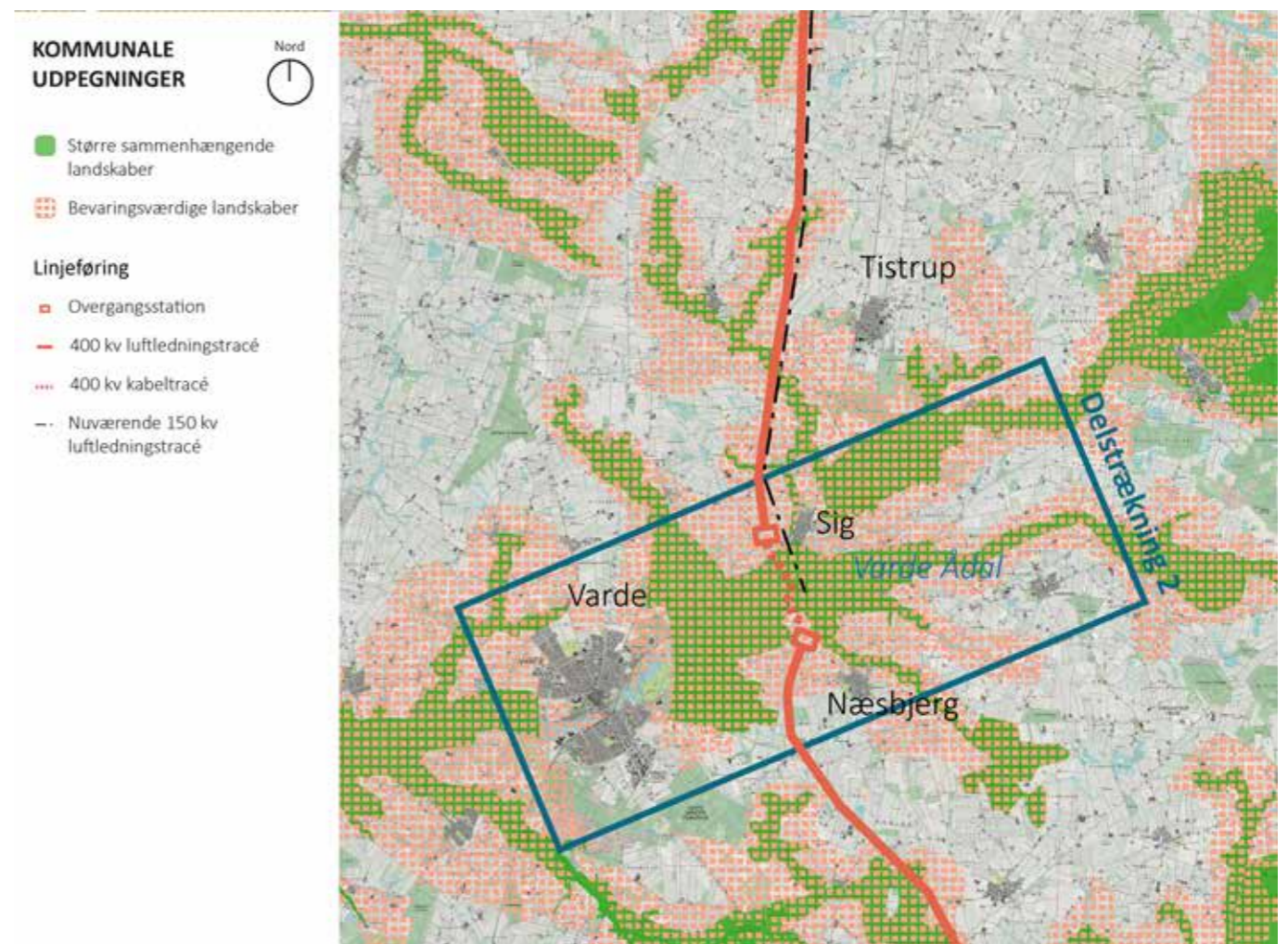
Delstrækning 2: Varde Ådal

Delstrækningen, som ligger i Varde Kommune, er ca. 5 km lang og strækker sig fra Næsbjerg, øst for Varde og Thorstrup, nord for ådalen.

Landskabet kendetegnes ved de ved tydelige skift i landskabsstruktur og skala i overgangne mellem åsystemet omkring Varde å og de omgivende bakkøer. De åbne og svagt kuperede marklandskaber på begge sider af ådalen møder et småbakked og tættere bevokset landskab omkring sidedalene, hvor særligt arealerne langs Skonager Lilleå opleves som en tydelig overgang mellem dyrkningslandskab og dalstrøg. Varde Ådal er i dette område præget af opdyrkede enge og tætte bevoksninger omkring åens meanderende forløb.

Ud over stationsbyen Sig, nord for Varde ådal, er der kun få bebyggelser i området, herunder spredte landejendomme og et mindre boligområde nær Karlsgårde Kraftværk. De væsentlige lokale trafikruter i området er Hovedvej A12 vest for Sig, Rute 475 forbi Næsbjerg samt jernbaneforbindelsen Esbjerg-Skjern-Holstebro. Forbindelsen på tværs af Varde Ådal via Karlsgårdevej og Karlsgårde Søvej spiller desuden en vigtig rolle ifm. oplevelsen af udpegede kultur- og landskabsværdier.

Området omkring Karlsgårde Sø og kraftværket er et yndet rekreativt udflugtsmål for bl.a. kano-sejlere og besøgende på værket. Søen er kunstigt anlagt ved opdæmning ifm. opførelsen af Karlsgårde vandkraftværk i begyndelsen af 1920'erne. En tæt og varieret skovbevoksning i det kuperede terræn omkring Karlsgårde sø og kraftværket danner små overlappende og forskelligartede landskabsrum. Områdets topografi er i høj grad kulturskabt som følge af landbrug, dambrug og energiproduktion. De forskellige tekniske anlæg, herunder søen, dæmningen og selve kraftværket, har en lille skala som opleves i et harmonisk og balanceret forhold med bevoksningen og de naturskabte terrænformer i overgangene mellem dalstrøg og bakkeøer. Der er luftledningsanlæg på hhv. 60 kv og 150 kv, som udgår fra kraftværket. Anlæggene har ligeledes en skala, som harmonerer med de små og overlappende landskabsrum, og som kun stedvist opleves som visuelt dominerende over længere strækninger.

Figur 5

Oversigt over særlige landskabs-, kultur og naturområder i og omkring delstrækningen.

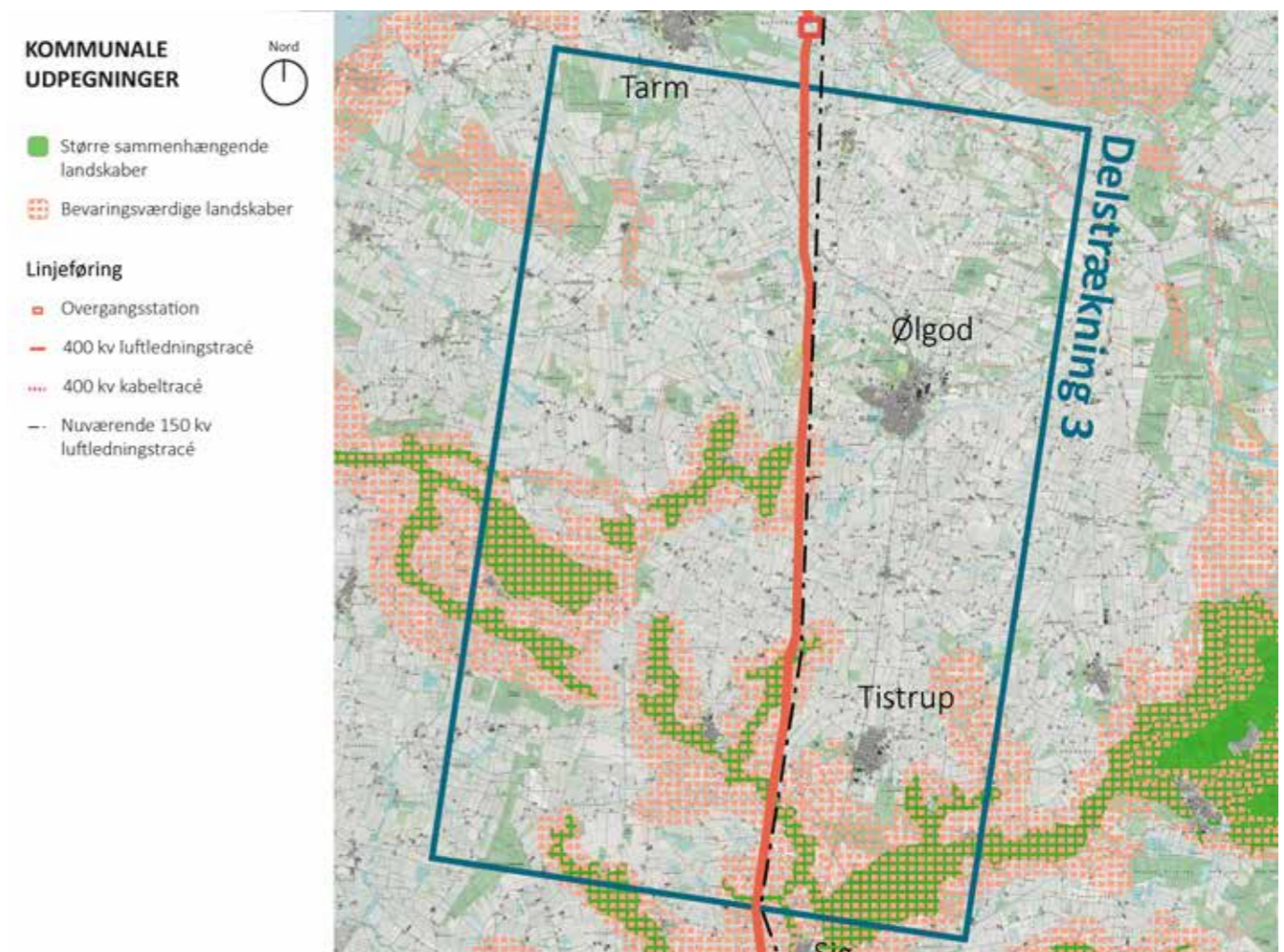
Kortet illustrerer delstrækningen samt bevaringsværdige landskaber og de større sammenhængende landskaber.

Delstrækning 3: Varde Bakkeø

Delstrækningen, som ligger i Varde og Ringkøbing-Skjern Kommune, er ca. 25 km lang og strækker sig fra Sig, umiddelbart nord for Varde ådal, og frem til områderne omkring Stovstrup Hede, øst for Tarm.

Landskabet kendetegnes som et åbent landbrugslandskab med store markinddelinger, levende hegn, samt skov- og plantagebevoksninger. Det svagt kuperede terræn opdeles af flere vidt forgrenede vandløbssystemer, hvoromkring terrænet er småbakket, stedvist storformet og med vide udsyn. Ud over stationsbyerne Sig, Tistrup og Ølgod, som ligger langs Esbjerg–Holstebro banen, er der flere små landsbyer samt små og større landbrugsejendomme jævnt fordelt i landskabet. Golfbanen ved Skærbæk Mølle nordvest for Ølgod er det eneste større rekreative område på delstrækningen.

De mest markante tekniske anlæg er vindmøller, som er synlige over det meste af landskabet, samt en eksisterende 150 kV luftledning, som ligger parallelt i nord-sydgående retning mellem jernbanen og hovedvej 11. Samlet set opleves landskabet som en åben struktur med en middel til stor skala, et stærkt kulturpræg og et svagt teknisk præg. Lokalt omkring ådalene opleves landskabet som mere naturpræget og i en lille til middel skala.

Figur 6

Oversigt over særlige landskabs-, kultur og naturområder i og omkring delstrækningen.

Kortet illustrerer delstrækningen samt bevaringsværdige landskaber og de større sammenhængende landskaber.

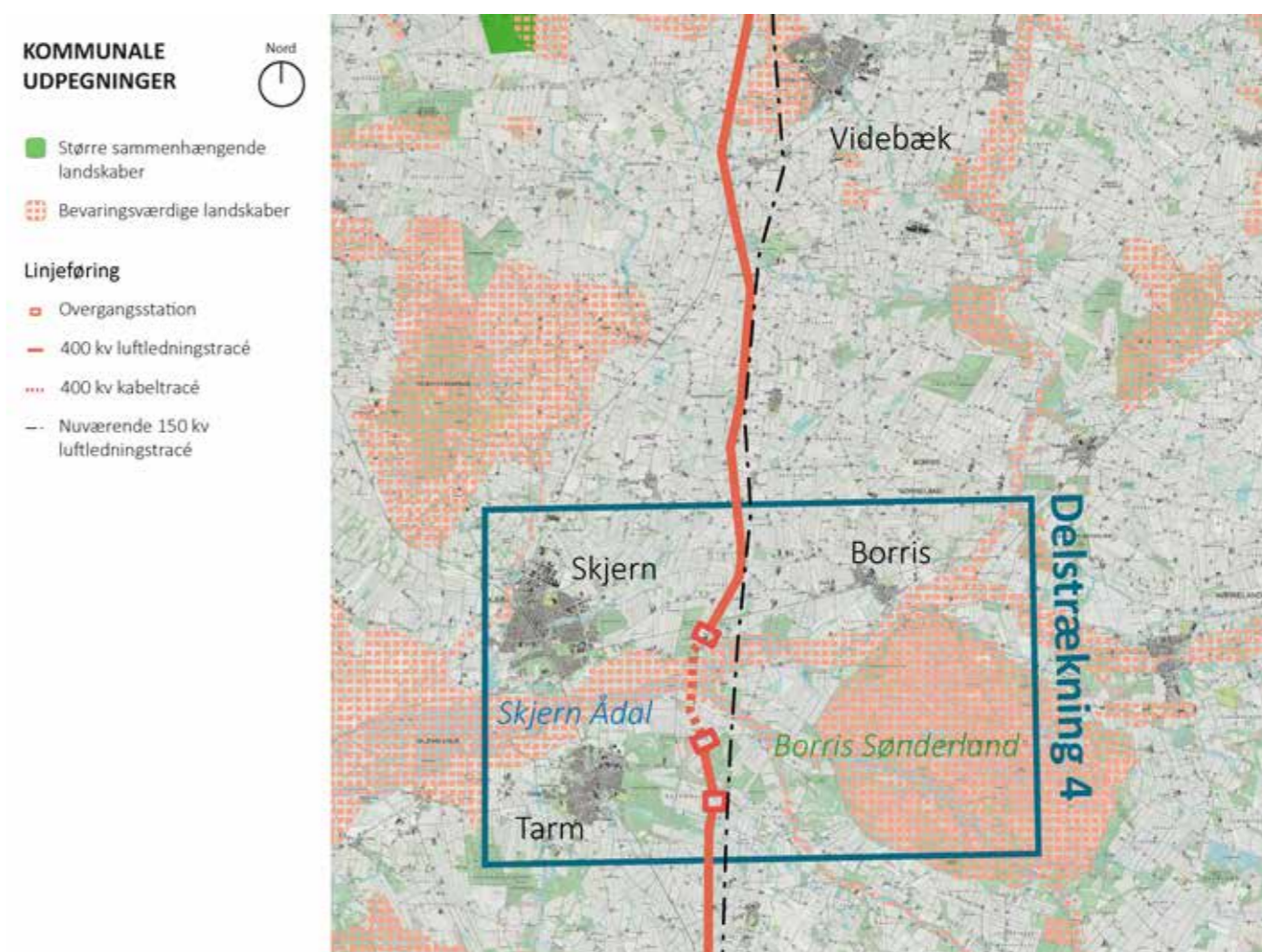
Delstrækning 4: Skjern Ådal

Delstrækningen, som ligger i Ringkøbing-Skjern Kommune, er ca. 10 km lang fra Østermarken og Stovstrup Hede, øst for Tarm, frem til Faster.

Landskabet i Skjern Ådal er en hedeslette som kendetegnes ved flere markante overgange mellem kulturprægede landbrugsarealer og karakterfulde naturområder, hvor igennem Skjern Å har et meanderende forløb gennem et større vådområde, som er omgivet af plantagebevoksninger, hedearealer og store dyrkningsarealer opdelt af levende hegn. Den ligeledes kraftigt meanderende Omme Å løber ud i Skjern Å umiddelbart syd for Albæk fælled og Votkær fælled. Det flade terræn og den lave, sparsomme bevoksning på fællesarealer og vådområder giver landskabet en åbenhed, en skala og et naturpræg, som adskiller sig markant fra de omgivende bakkeøer.

De væsentligste rekreative interesser i området knytter sig til Skjern Å, og der findes en række etablerede besøgssteder for lystfiskere, og natur- og landskabsturister langs ådalen, blandt andet ved Lundenæs Bro og Damsø Enge.

Ådalen krydses af bl.a. Vardevej mellem Tarm og Skjern, af Stovstrup Engvej og af Kodbølvej mellem Albæk og Votkær. Der er ingen tekniske anlæg og kun sparsom bebyggelse i selve ådalen, primært større landejendomme. Den åbne struktur med vidtstrakte udsyn bevirker dog at tekniske anlæg i de omgivende landskaber opleves som fremtrædende, selv over store afstande.

Figur 7

Oversigt over særlige landskabs-, kultur og naturområder i og omkring delstrækningen.

Kortet illustrerer delstrækningen samt bevaringsværdige landskaber og de større sammenhængende landskaber.

Delstrækning 5: Skovbjerg Bakkeø – Syd

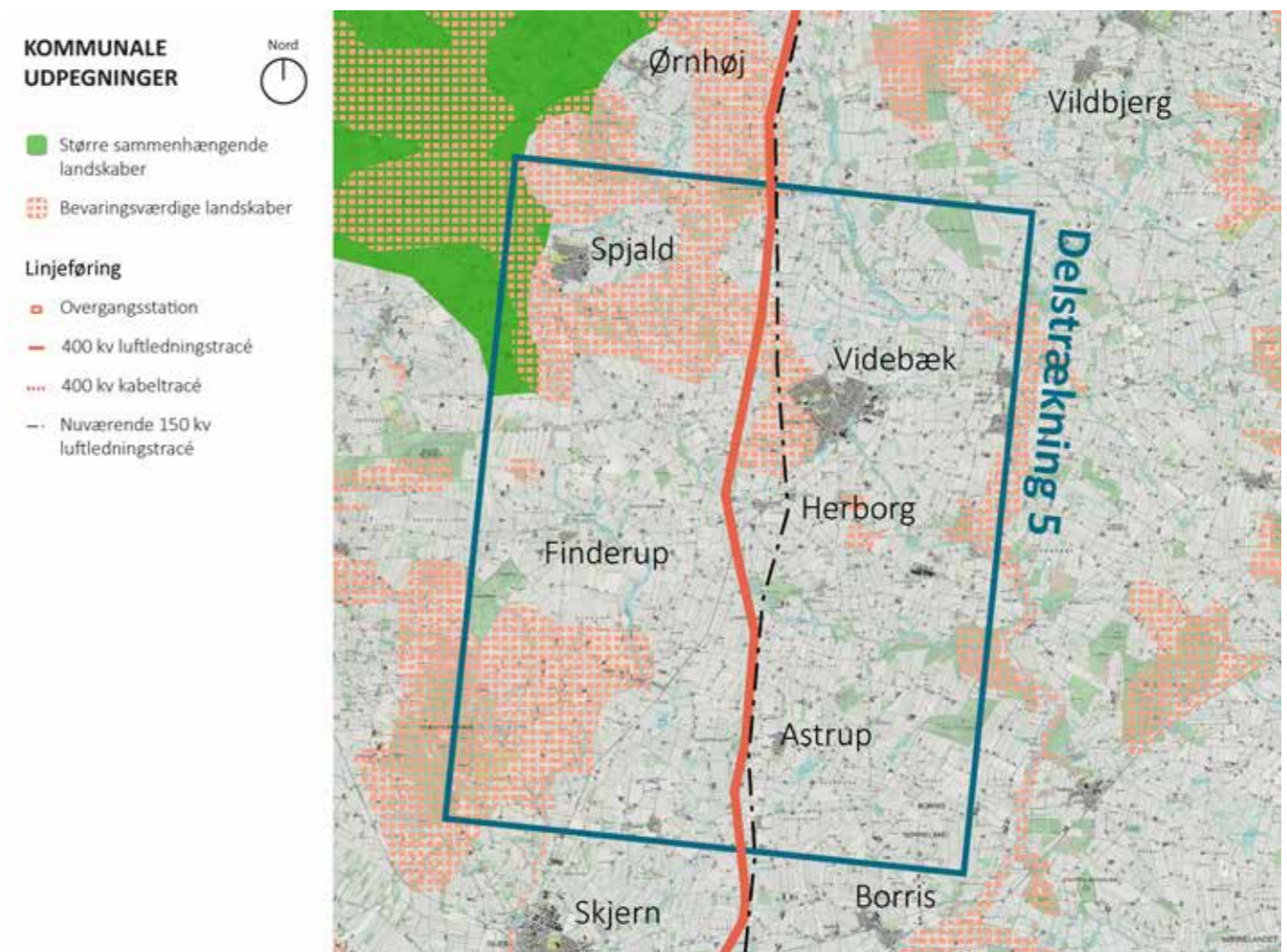
Delstrækningen, som ligger i Ringkøbing-Skjern Kommune, er ca. 20 km lang, fra syd for FASTER, forbi Videbæk og frem til området ved Fjaldene.

Landskabet kendetegnes som et åbent marklandskab, som syd for Ganer Å og Herborg bæk har et svagt kuperet terræn og nord for vandløbssystemerne et mere kuperet, stedvist storformet terræn, særligt omkring Fjaldene og Sandbæk Plantage, hvor terrænet opleves som markante bakkepartier.

Nord for Skjern-området ligger flere landsbysamfund, bl.a. FASTER og Astrup og Herborg. Stationsbyen Videbæk udgør sammen med Spjald de to største byer på delstrækningen.

Landskabsstrukturen er præget af små og store markinddelinger, levende hegn, mindre skovbevoksninger og landejendomme jævnt fordelt i landskabet. Vest for Ganer Å præges landskabet desuden af hedearealer og plantagebevoksninger. Nordvest for Videbæk er området præget af den eksisterende højspændingsstation ved Videbæk og de luftledningsanlæg, der ledes til og fra denne. Der findes små lokale besøgssteder på delstrækningen bl.a. det tidligere haveanlæg (nu primært hotel og konferencecenter) ved Laugesens Have og fiskesøen ved Fiskbæk, men der er ingen større rekreative områder eller besøgssteder.

Samlet set har landskabet en middel til stor skala med et stærkt kulturpræg, lokalt med stærkt naturpræg omkring Fjaldene.

Figur 8

Oversigt over særlige landskabs-, kultur og naturområder i og omkring delstrækningen.

Kortet illustrerer delstrækningen samt bevaringsværdige landskaber og de større sammenhængende landskaber.

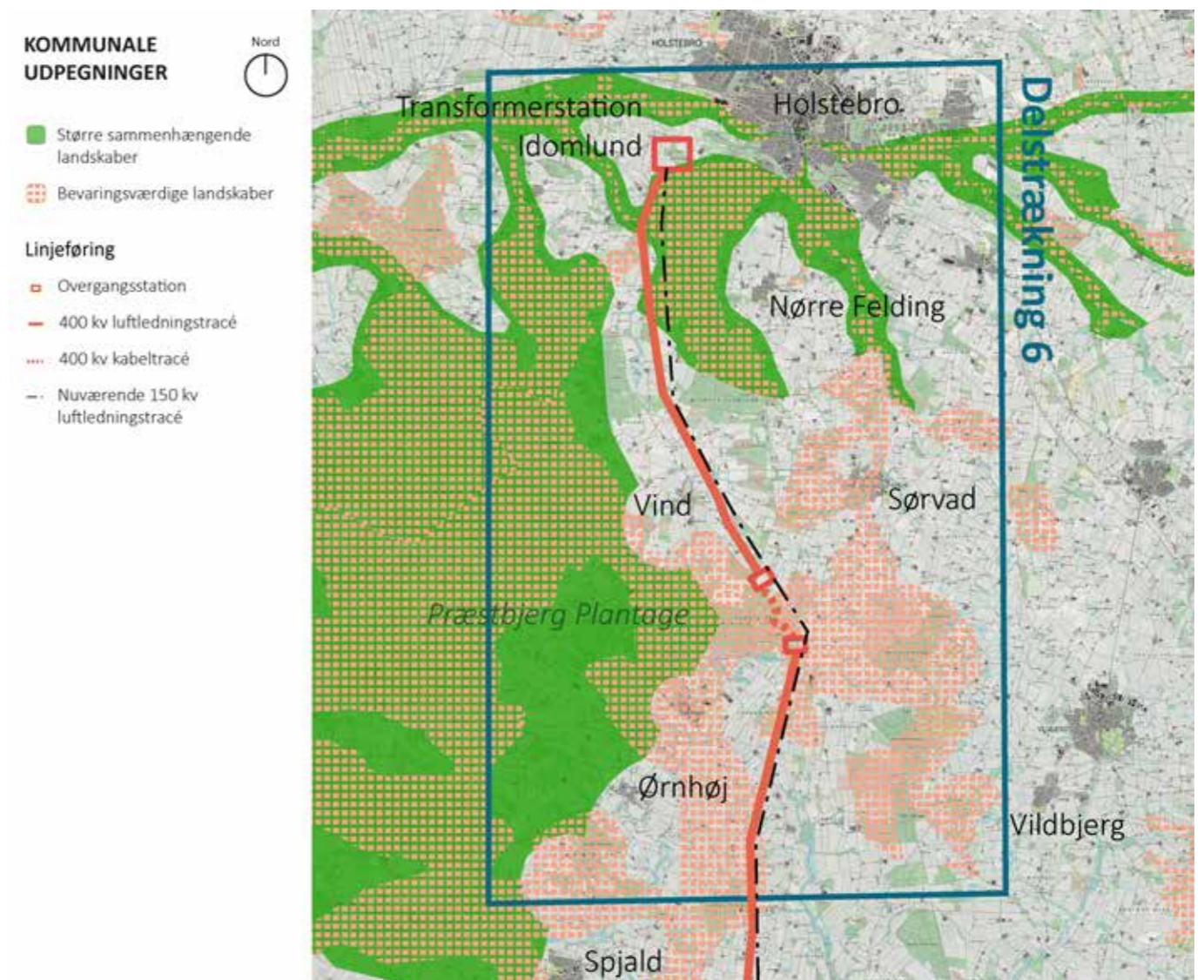
Delstrækning 6: Skovbjerg Bakkeø – Nord

Delstrækningen, som ligger i Herning og Holstebro Kommune, er ca. 25 km lang, fra området ved Fjaldene nordøst for Spjald og frem til Station Idomlund, sydvest for Holstebro.

Landskabet kendetegnes ved en række større hedearealer og plantagebevoksninger, særligt mellem Ørnholm og Holstebro. I den sydlige del er terrænet kuperet, stedvist storformet, skiftende mellem markante bakkepartier og lavereliggende dalstrøg omkring Abildå, Ørnholm og Fuglkær Å. Mellem Vind og Holstebro er terrænet skiftevist småbakked og svagt kuperet. De varierende terrænforhold og landskabstræk, skiftende mellem åbent landbrugsland, hedearealer og plantagebevoksninger, giver landskabet en sammensat struktur med varierende skalaforhold og med skiftevist stærke kultur- og naturpræg.

Foruden højspændingsstationen ved Idomlund findes der i området vindmøller og eksisterende luftledninger, der fører fra højspændingsstationen videre mod nord og vest. Den eksisterende 150 kv luftledning passerer henover et større åbent hedeareal ved Præstbjerg Plantage

De naturprægede landskaber i højtliggende terræn byder flere steder langs delstrækningen på lokale rekreative besøgssteder med vide udsigter, bl.a. besøgs- og naturcenter Præstbjerg Plantage, Trehøje vej Ormstrup Plantage og Damehøje vest for Holstebro.

Figur 9

Oversigt over særlige landskabs-, kultur og naturområder i og omkring delstrækningen. Kortet illustrerer delstrækningen samt bevaringsværdige landskaber og de større sammenhængende landskaber.

Hedelandskab ved Præstbjerg

Vurdering af landskabeligt sårbare områder

Med afsæt i beskrivelsen af de seks delstrækninger er der udpeget en række landskabelige sårbare områder, som er visualiseret og vurderet. Der er i alt 12 landskabeligt sårbare områder på strækningen mellem Endrup og Idomlund, inddelt som flg.:

Delstrækning 1: Esbjerg Bakkeø

- Omme
- Roust/Roushøje

Delstrækning 2: Varde Å og Karlsgårde

- Skonager
- Varde Ådal
- Vest for Sig

Delstrækning 3: Varde Bakkeø

- Linding Å og Lervad Bæk
- Strellev

Delstrækning 4: Skjern Ådal

- Skjern Ådal

Delstrækning 5: Skovbjerg Bakkeø – Syd

- Videbæk
- Fjaldene, syd

Delstrækning 6: Skovbjerg Bakkeø – Nord

- Fjaldene, nord
- Præstbjerg plantage
- Danehøje

Derudover er der medtaget visualiseringer, hvor anlægget er synligt fra steder, hvor der færdes mange mennesker.

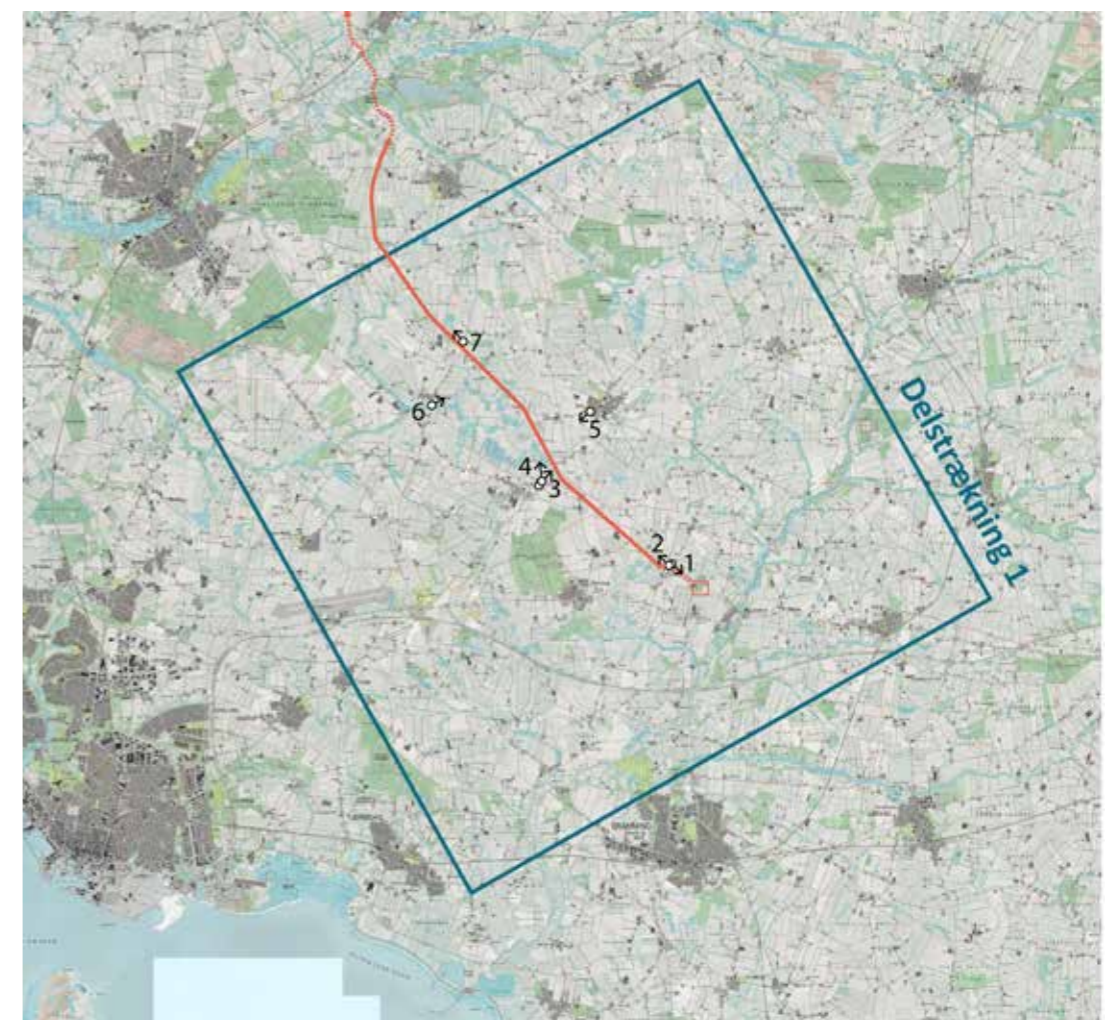
Delstrækning 1: Esbjerg Bakkeø

To landskabeligt sårbare områder er udpeget og vurderet. (Henvi­sing til visualiseringer i parentes.)

- Omme (1) og (2)
- Roust / Rousthøje (6) og (7)

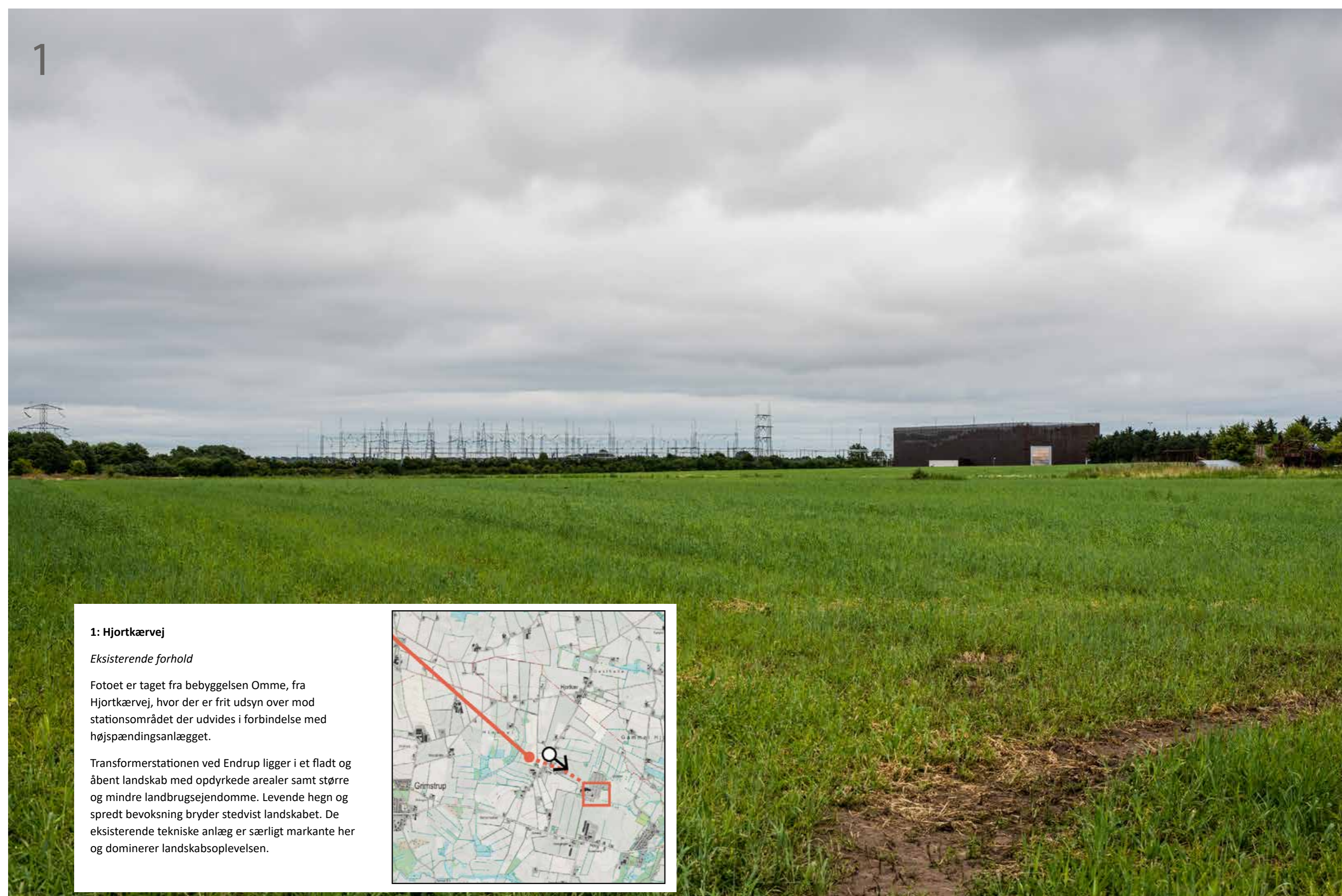
Tre steder, hvorfra anlægget er synligt for mange mennesker, er vurderet:

- Årre (5)
- Hovedvej A30 (3) og (4)

Figur 10

Oversigt over fotostandpunkter.

1: Hjortkærvej

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra bebyggelsen Omme, fra Hjortkærvej, hvor der er frit udsyn over mod stationsområdet der udvides i forbindelse med højspændingsanlægget.

Transformerstationen ved Endrup ligger i et fladt og åbent landskab med opdyrkede arealer samt større og mindre landbrugsejendomme. Levende hegn og spredt bevoksning bryder stedvist landskabet. De eksisterende tekniske anlæg er særligt markante her og dominerer landskabsoplevelsen.

Visualisering

1: Hjortkærvej

Visualiseringen viser udbygningen af transformerstationen. Den nye 400 kV højspændingsforbindelse udføres som nedgravet kabelanlæg frem mod selve stationen. Højspændingsanlægget vil således alene være synligt i form af stationen. Visualiseringen viser, at udbygningen vil medføre nye synlige anlæg på stationen mod nord (anlæg til venstre i billedet) og mod syd (anlæg til højre i billedet).

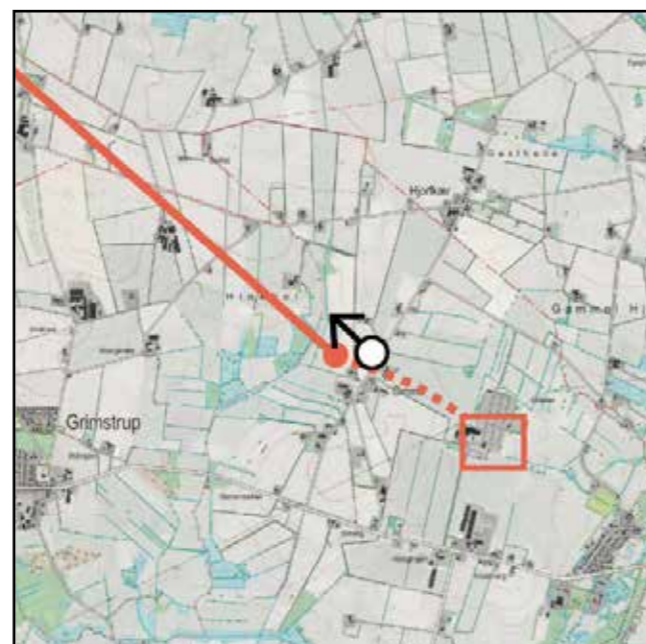

2: Omme

Eksisterende forhold

Fotoet er optaget ved Omme, fra Hjortkærvej, med udsyn over de åbne landbrugsområder.

Ved Omme er landskabet fladt og åbent. Området ligger nær udspringet af Grimstrup Bæk med forbindelse til Sneum Å, som i Esbjergs kommuneplan er udpeget som et bevaringsværdigt landskab og større sammenhængende landskab.

Visualisering

2: Omme

På visualiseringen ses hvordan kabelovergangen ved Omme vil se ud. Kabelovergangen vil være indhegnet og dække et relativt stort areal. De to kraftige kabelovergangsmaster ved siden af hinanden vil syne markante i landskabet. På denne korte afstand indenfor nærzonen, vil kabelovergang og luftledning opleves som markant synlige i landskabsrummet mod nordøst.

3: Hovedvej A30

Eksisterende forhold

Fotoet er taget ved hovedvej A30 fra Roust med retning frem mod Årre. Længere fremme, på ca. 1 km afstand, ses en eksisterende luftledning.

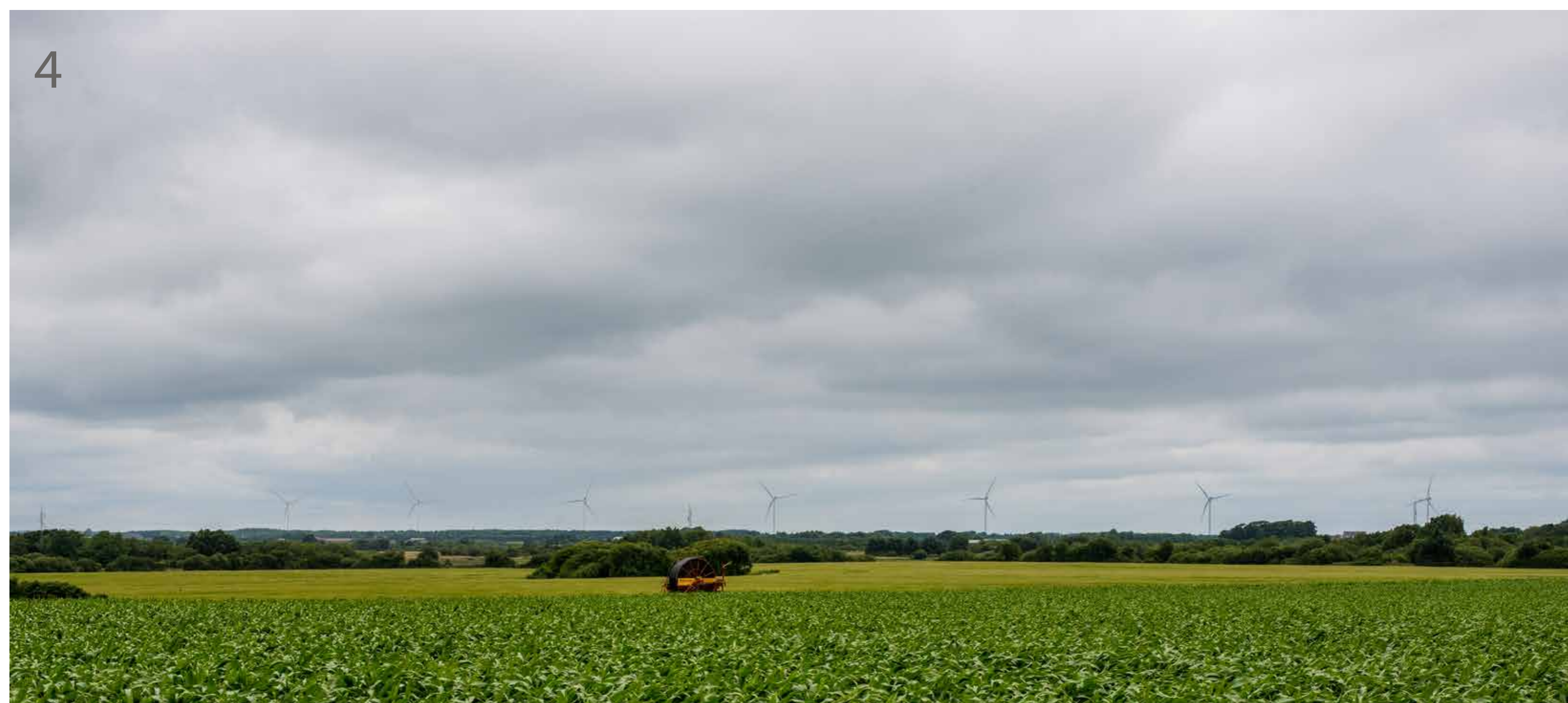
Hovedvej A30 forløber gennem landskabet øst for Esbjerg i et landbrugslandskab præget af opdyrkede marker, som stedvist brydes af spredte bebyggelser, grupper af træer og grønne hegn. Området er udpeget som et bevaringsværdigt landskab.

Visualisering

3: Hovedvej A30

Visualiseringen viser hvordan det nye 400 kV luftledningsanlæg vil være markant synligt i det åbne landskab. Den eksisterende tværgående luftledning, hvis linjeføring krydser den nye 400 kV luftledning, er bortretoucheret på denne visualisering, da den forventes kabellagt ved krydsningen med det nye anlæg.

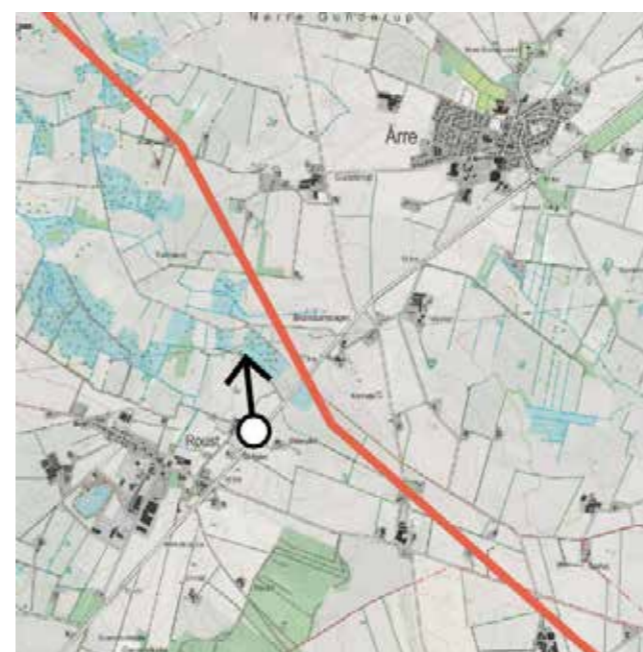
4: Roust

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra den nordøstlige udkant af landsbyen Roust, hvor Hovedvej A30 ligger i åbent land. Herfra er der vidt udsyn over de lavereliggende mose- og engområder mod nordvest. En eksisterende luftledning og vindmøller er en del af landskabsbilledet.

Størstedelen af de synlige landområder i for- og mellemgrund er udpeget som et bevaringsværdigt større sammenhængende landskab i Varde Kommuneplan, centreret omkring Roust Mose.

Roust vil med en afstand på 7-800 meter til den nye 400 kV luftledning være en af de landsbyer der kommer til at ligge tættest på. Roust ligger inden for projektets mellemzone. Fra hovedgaden i Roust, er der ikke konstateret udsigtspunkter, hvorfra det nye luftledningsanlæg vil være markant synlig.

Visualisering

4: Roust

Det åbne landskab giver et langt, frit udsyn til den nye 400 kV luftledning. Den lange række af master med det tydelige spor af luftledninger vil øge det tekniske præg i landskabet. Bemærk, at den eksisterende tværgående luftledning, som krydser henover den nye 400 kV luftledning, er bortretoucheret på denne visualisering da den forventes kabellagt omkring krydsningen med det nye anlæg.

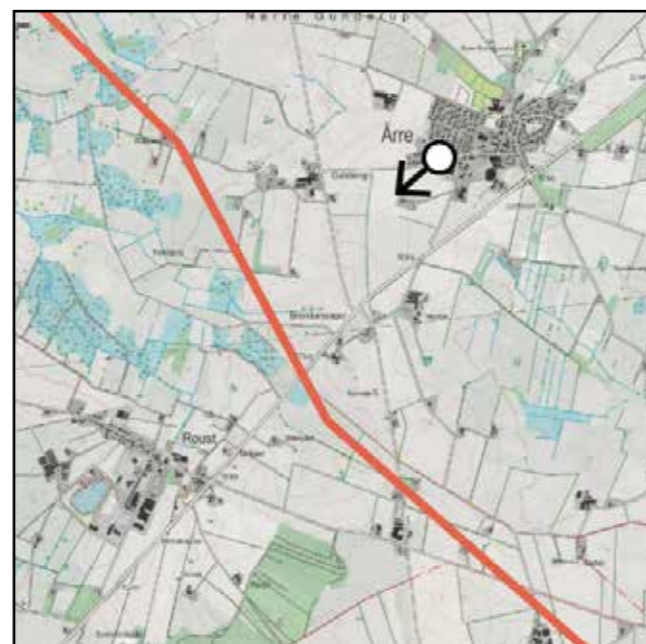

5: Årre

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Gunderupvej ved Årre i den vestlige udkant af landsbyen, hvor der er udsyn mod den nærmeste del af det nye 400 kV luftledningsanlæg mod sydvest på ca. 1½ km afstand.

Årre er et af de største lokalsamfund mellem transformerstationen ved Endrup og Varde.

Visualisering

5: Årre

Fra det meste af landsbyen vil højspændingsanlægget ikke være synligt, da huse, træer og andet spærrer for længere udsyn. Fra den sydvestlige udkant af byen vil der, hvor der ikke er bevoksning, være udsyn til luftledningsanlægget.

Visualiseringen viser, at størstedelen af den nye 400 kV luftledning vil være skjult bag bevoksningen på markerne forude. Ledninger og mast når dog kortvarigt op over bevoksningen og vil være synlige.

6: Roushøje

Eksisterende forhold

Fotoet er taget i den sydlige udkant af landsbyen Roushøje ved Roust Møllebæk.

Landsbyen Roushøje ligger i et område med flere vandløb. De omkringliggende landskaber er præget af eng- og moseområder, som findes mellem de opdyrkede marker og spredte træbevoksning. Ud over en række naturbeskyttede arealer er landskabet udpeget som bevaringsværdigt landskab og større sammenhængende landskab i Varde Kommuneplan.

Visualisering

6: Roushøje

Med en afstand på ca. 1,5 km fra visualiseringspunktet, vil den nye 400 kV luftledning være delvist synlig og delvist gemt bag den varierende bevoksning.

Højspændingsanlægget vil ses på stor afstand som en del af landskabets baggrund, hvor det i mindre grad vil opleves som visuelt forstyrrende for oplevelsen af natur- og marklandskabet.

7: Ulvemose

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra den centrale del af Ulvemose. En række større vindmøller, hvoraf de to vestligste ses til højre i billedet, er et markant og visuelt dominerende landskabstræk.

Ulvemosen ligger i et større lavtliggende og relativt fladt terræn. Landområderne er her tyndt befolket og præget af landbrug og tekniske anlæg.

Visualisering

7: Ulvemosen

På visualiseringen ses den nye 400 kV luftledning helt i forgrunden til venstre i billedet. Landskabet omkring Ulvemosen har en ensartethed i skala og sammensætning, og vurderes at være robust overfor et teknisk anlæg som vindmøller eller højspændingsanlæg hver for sig. Vindmøllerne, der er over tre gange så høje som højspændingsmasterne, er et markant landskabstræk i området, og vil være synlige sammen med højspændingsanlægget.

De to tekniske anlæg har forskellige visuelle udtryk som vil opleves i et uharmonisk samspil. Højspændingsledningerne vil opleves som forstyrrende i det frie rum mellem møllerne og marklandskabet, og samtidig vil møllerne opleves som forstyrrende i det frie himmelrum over de horisontale maste-arme. Herved ændrer højspændingsanlægget det nuværende ensartede forhold mellem vindmøller og det underliggende landskab.

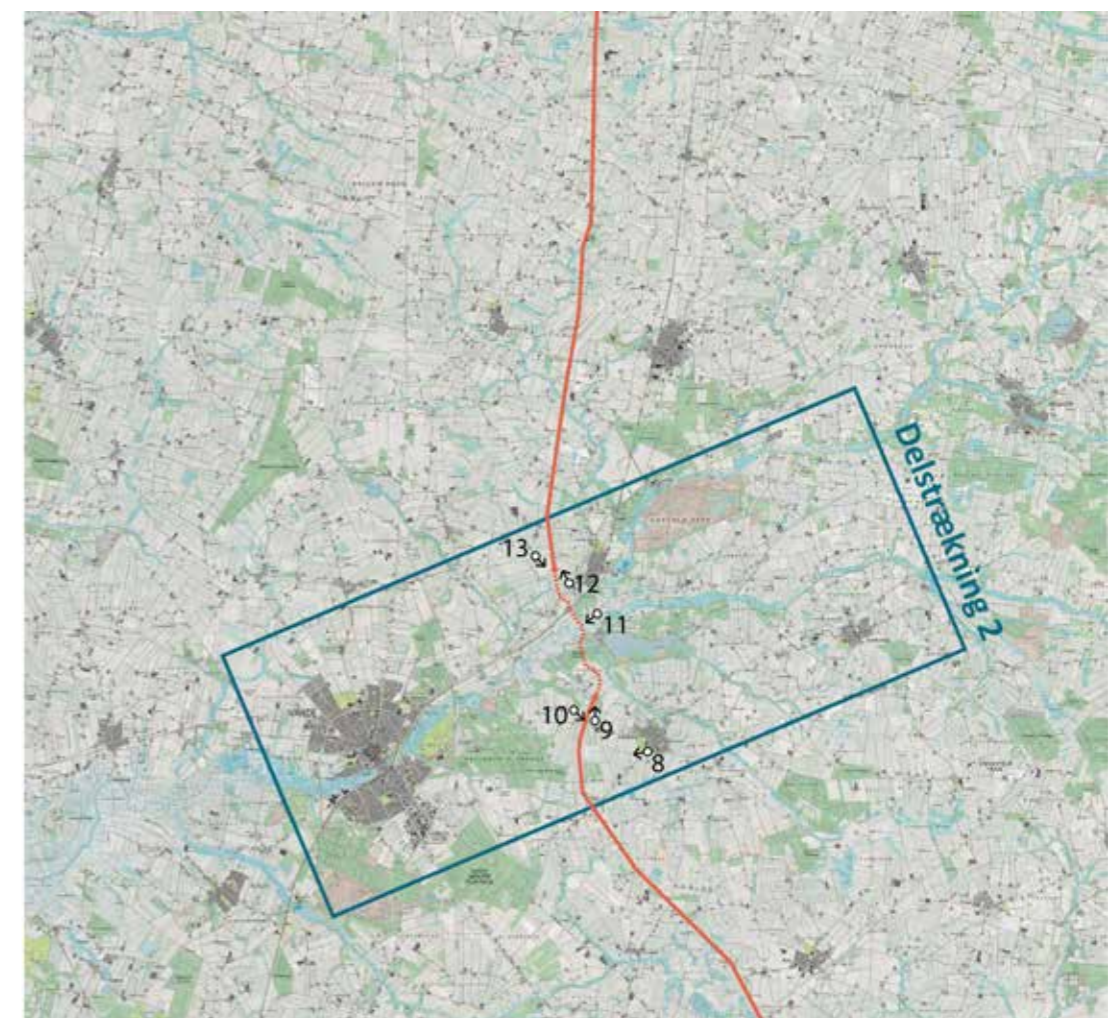
Delstrækning 2: Varde Ådal

Tre landskabeligt sårbare områder er udpeget og vurderet. (Henvisning til visualiseringer i parentes.)

- Varde Ådal (10)
- Vest for Sig (11 og 12)

To steder, hvorfra anlægget er synligt for mange mennesker, er vurderet:

- Næsbjerg (8)
- Vardevej (9)
- Nordvest for Næsbjerg (10)

Figur 11

Oversigt over fotostandpunkter.

8: Næsbjerg

Eksisterende forhold

Fotoet er taget i den sydvestligste udkant af Næsbjerg på Knoldeflodvej med retning ud af byen. På billedet ses en eksisterende 150 kV luftledning, som i dag passerer vest om byen.

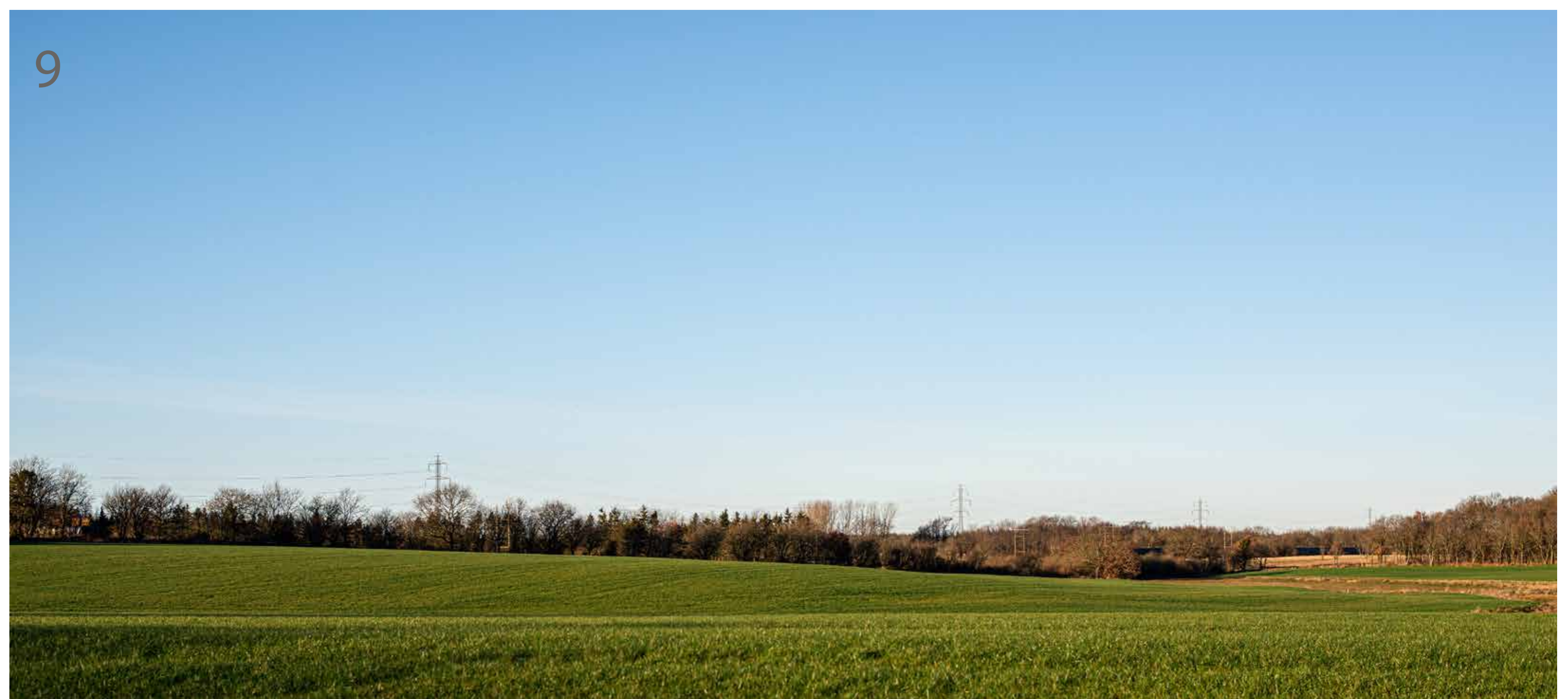
Den nye 400 kV luftledning er placeret ca. 800 meter vest for Næsbjerg. Fra den centrale del af landsbyen skærmer bygninger, træer og byelementer for visuel kontakt til det åbne land mod vest. Fra den vestlige udkant af landsbyen, omkring Krovej og ved skolen/stadion, er der bevoksning, som ligeledes skærmer for udsyn.

Der er ikke konstateret udsigtspunkter af betydning fra landsbyen, hvorfra den nye 400 kV luftledning vil være synlig.

Visualisering**8: Næsbjerg**

Den nye 400 kV luftledning er, i modsætning til den eksisterende 150 kV luftledning, ikke synlig på visualiseringen. Med en afstand på ca. 800 meter fra byen vil den være skjult bag træer og hegn set fra fotostandpunktet.

9: Vardevej

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Vardevej, set mod nord.

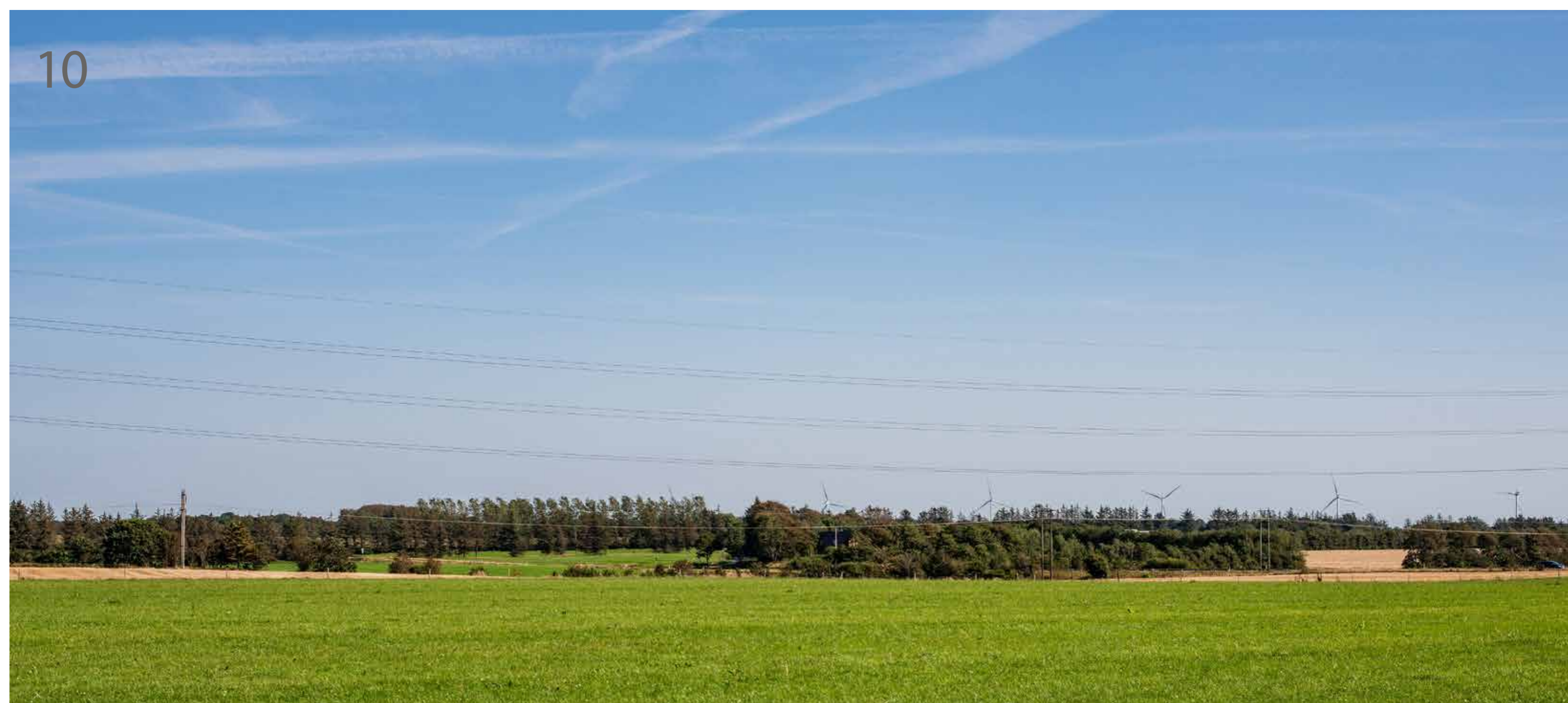
Den nye 400 kV luftledning placeres parallelt med den eksisterende 150 kV luftledning frem til en overgangstation, som placeres på et åbent markstykke, tilbagetrukket fra Skonagervej og ca. 600 m nord for Vardevej i kanten af en mindre skovbevoksning.

Visualisering

9: Vardevej

I det åbne dyrkningslandskab syd for Nørbæk Plantage og Skonager Plantage vil især luftledningsanlægget frem til overgangsstationen være synligt, mens selve overgangsstationen vil være delvist skjult bag eksisterende bevoksning.

10: Nordvest for Næsbjerg

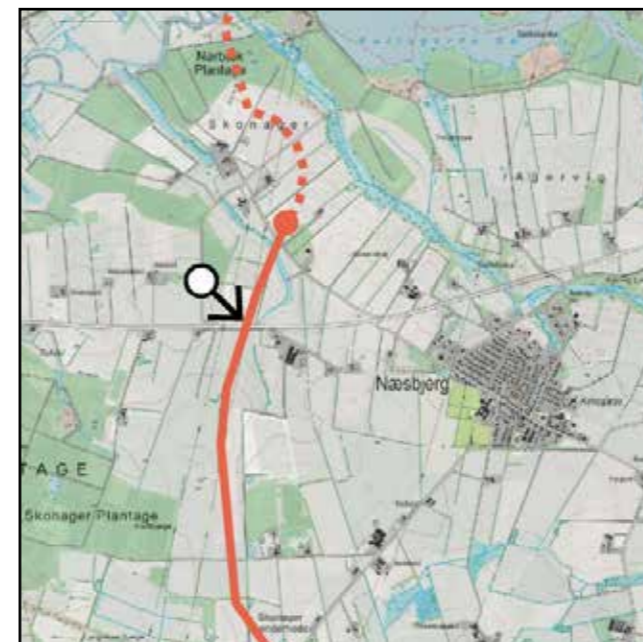
Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Karlsgårde Søvej, lidt nord for Varde Landevej (Rute 475), hvorfra to eksisterende ledningsanlæg samt en gruppe med vindmøller er synlige. Næsbjerg by er skjult bag bevoksning et par kilometer længere ude i landskabet.

Landskaberne mellem Næsbjerg og Karlsgårde er præget af åbne landbrugslandskaber og et let kuperet, varieret terræn og spredt bevoksning langs vandløbene gennem området.

To eksisterende luftledninger, hhv. 60 kV og 150 kV, der løber fra stationen ved Karlsgårde og mod syd, er i dag tydeligt synlige.

Området er udpeget som bevaringsværdigt landskab.

Visualisering

10: Nordvest for Næsbjerg

Med det nye nye 400 kV luftledningsanlæg vil to luftledninger være synlige i landskabet mellem Næsbjerg og Karlsgårde Sø. De to luftledningsanæg vil samlet set have en markant større visuel påvirkning, end hvis de stod i landskabet hver for sig. Den nuværende 150 kV luftledning forventes senere at blive nedtaget som følge af den politiske udmelding i december 2018 omkring kabellægning af 150 kV luftledninger i området. En eksisterende 60 kV luftledning vil blive nedtaget for at give plads til det nye højspændingsanlæg, og er derfor bortretoucheret på visualiseringen.

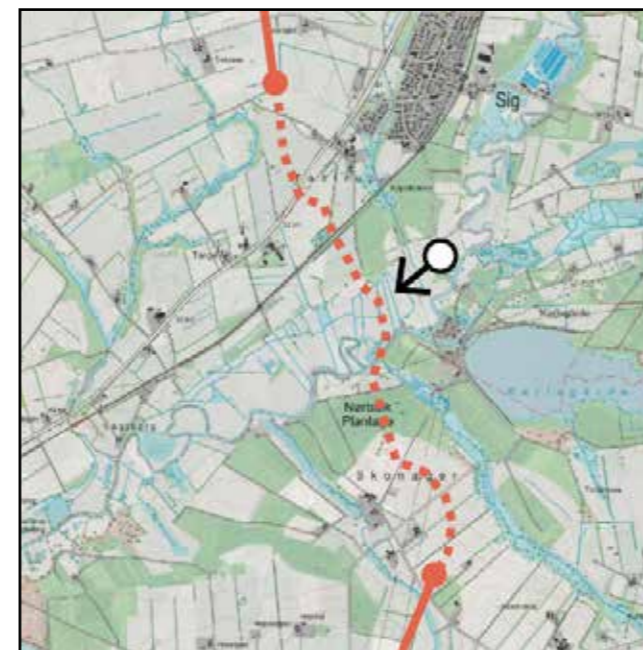
11: Varde Ådal

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Karlsgårdevej, i den nordlige del af Varde Ådal, hvor det åbne terræn er præget af opdyrkede marker og landbrug. Varde Å ses foran plantagerne, der grænser op til åen på strækningen fra Karlsgårde Sø til Varde. I forgrunden ses den nuværende 150 kV luftledning, der nedtages ved en gennemførelse af projektet.

Fra Karlsgårde breder Varde Ådal sig ud som et relativt markant dalstrøg ned mod Varde by.

Hele ådalen er udpeget som et større sammenhængende landskab i Varde Kommuneplan. På det meste af dette stræk er ådalen forholdsvis utilgængelig uden mange muligheder for udsyn fra offentligt tilgængelige steder.

Visualisering*11: Varde Ådal*

På tværs af Varde Ådal etableres højspændingsforbindelsen som et kabelanlæg og vil ikke være synlig set fra fotostandpunktet.

Herudover vil synligheden af den eksisterende 150 kV luftledning, der krydser ådalen i dag, helt bortfalde, når denne nedtages.

12: A12 vest for Sig

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra kanten af Hovedvej A12, hvor der stedvist er vidt udsyn over det åbne og svagt kuperede terræn vest for Sig. En gruppe af vindmøller er en del af landskabsbilledet.

Fra kabelovergangen vest for Sig fortsætter det nye 400 kV luftledningsanlæg mod nord. Luftledningen er placeret vest om Sig og krydser samtidig over Hovedvej A12, som en af de væsentlige regionale trafikveje ind mod Varde.

Hovedvejen og en del bevoksning i den vestlige ende af byen, vil visuelt afskærme selve byen fra landområderne mod vest.

Hele landområdet er i Varde Kommuneplan udpeget som overgangslandskab ind mod det større sammenhængende landskab omkring Varde Ådal.

Visualisering

12: A12 Vest for Sig

På visualiseringen ses den nye kabelovergang, hvor kabelanlægget under Varde Ådal overgår til et luftledningsanlæg. Både kabelovergang og luftledningsanlæg vil være markant synlige tekniske anlæg i det åbne landbrugslandskab, og vil opleves i et visuelt uroligt samspil med de eksisterende vindmøller.

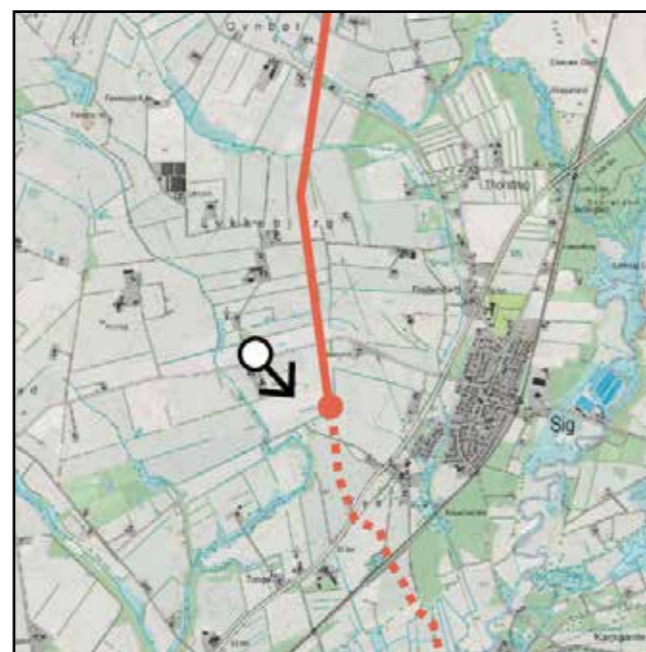

13: Askærgårdvej

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Askærgårdvej, hvorfra der på vejen ind mod Sig er flere steder med udsyn ud over det åbne landskab syd for landevejen.

I det flade, åbne og svagt kuperede landskab vest for Sig giver de lokale landeveje gode udsynsmuligheder. Området er en del af overgangslandskabet ind mod det større sammenhængende landskab omkring Varde Å, udpeget i Varde Kommuneplan.

Visualisering

13: Askergårdvej

På visualiseringen ses en ny kabelovergang bag træer og spredt bevoksning til venstre i billedet. Kabelovergangen vil opleves som en mindre visuel påvirkning i det åbne dyrkningslandskab vest for Sig.

Nedtagningen af den eksisterende 150 kV luftledning, som i dag ses længere ude i baggrunden, vil betyde, at landområdet tættest på Sig By i højere grad vil friholdes for luftledninger.

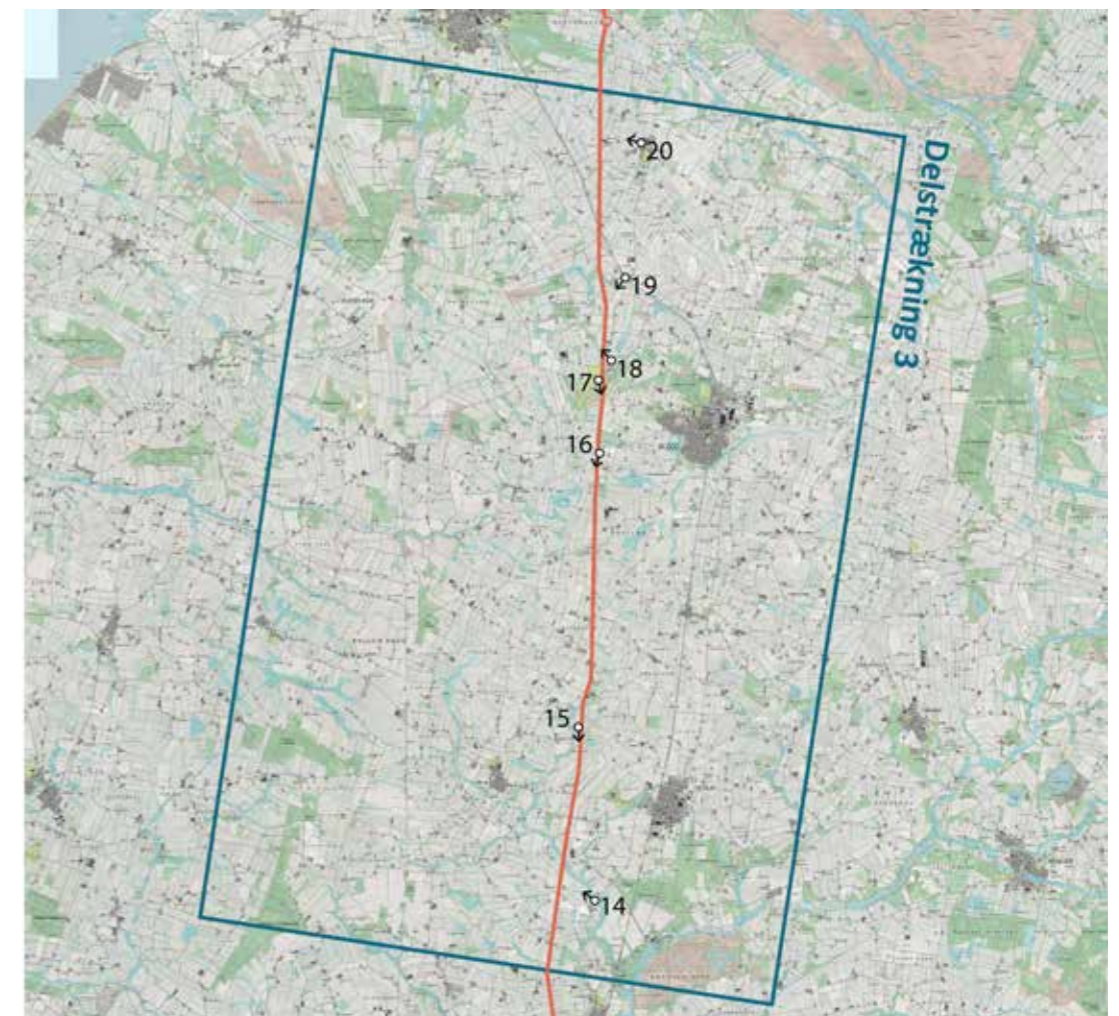
Delstrækning 3: Varde Bakkeø

To landskabeligt sårbare områder udpeget og vurderet. (Henvisning til visualiseringer i parentes.)

- Linding Å (14) og (15)
- Strellev (16)

Fire steder, hvorfra anlægget er synligt for mange mennesker, er vurderet:

- Skærbæk Mølle Golfklub (17)
- Tarmvej (18)
- Tøstrup (19)
- Ådum (20)

Figur 12

Oversigt over fotostandpunkter.

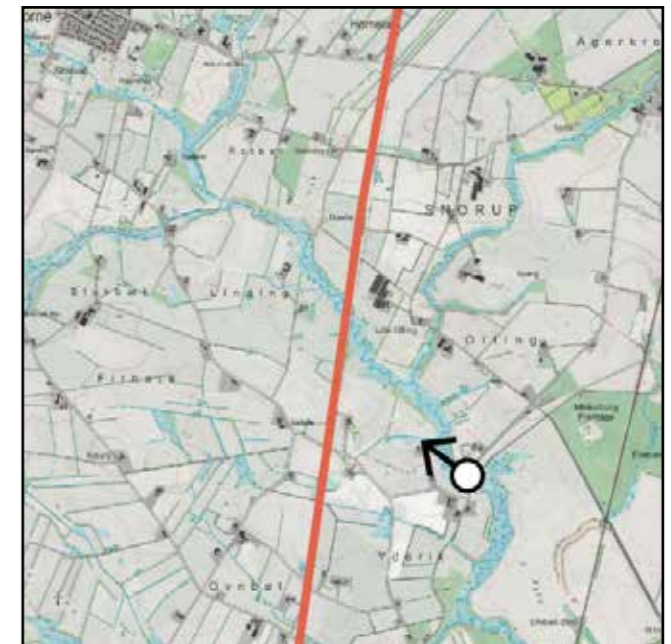

14: Yderik

Eksisterende forhold

Fotoet er taget ved Linding Å, som løber i forgrunden, fra den nærmeste lokale landevej. I baggrunden ses den eksisterende 150 kV luftledning, som nedtages.

Landområderne nord og vest for Thorstrup har et småbakket terræn omkring ådalene, med skiftevist små, aflukkede landskabsrum og større markstykker med lidt længere udsyn. Åsystemerne omkring Thostrup og Yderik er udpeget som større sammenhængende landskaber i Varde Kommuneplan.

Visualisering**14: Yderik**

Det nye 400 kV luftledningsanlæg vil være tydeligt synligt, som den eksisterende 150 kV luftledning er det i dag. De større master betyder, at det nye luftledningsanlæg vil opleves som visuelt mere markant end den nuværende luftledning.

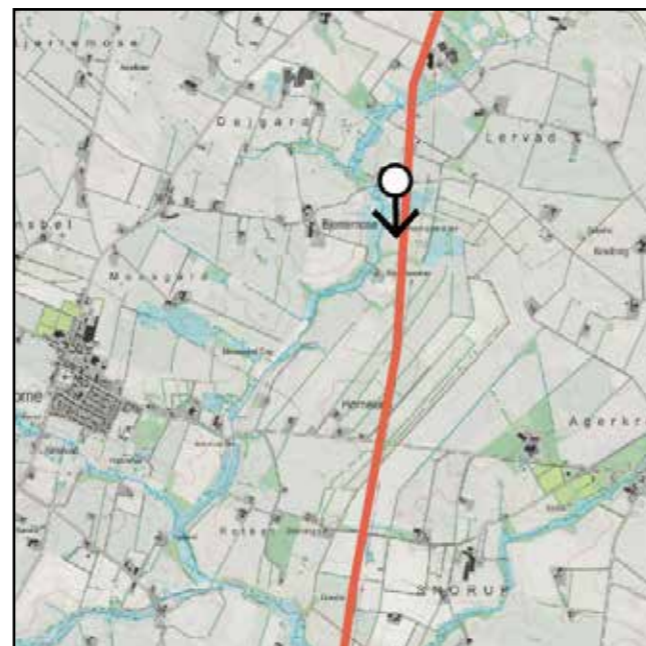

15: Bjerremose

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Bjerremosevej, hvorfra der er udsyn mod syd over de lavtliggende og naturprægede engarealer omkring Bjerremose Bæk.

I områderne mellem Varde og Ølgod er 150 kV luftledningen placeret i et småbakket terræn omkring vandløbssystemet. Området er præget af spredte gårdbebyggelser omgivet af bevoksning. Landskabet øst for Bjerremose har flere vandløb og er udpeget som større sammenhængende landskab.

Visualisering

15: Bjerremose

Den nye 400 kV luftledningen krydser Bjerremosevej og vil herfra opleves som et markant og visuelt dominerende teknisk anlæg over det naturprægede landskabsrum.

Med den mere vestlige linjeføring i forhold til den eksisterende 150 kV luftledning, kommer det nye luftledningsanlæg her tættere på naturområderne langs Bjerremose Bæk.

Der kan være behov for større rydninger af beplantning under anlægsfasen, og i en periode efter opførelsen af anlægget vil et større åbent bånd være synligt gennem områder som dette. Enkelte højere buskadser er bortretoucheret for at vise dette.

16: Strellev

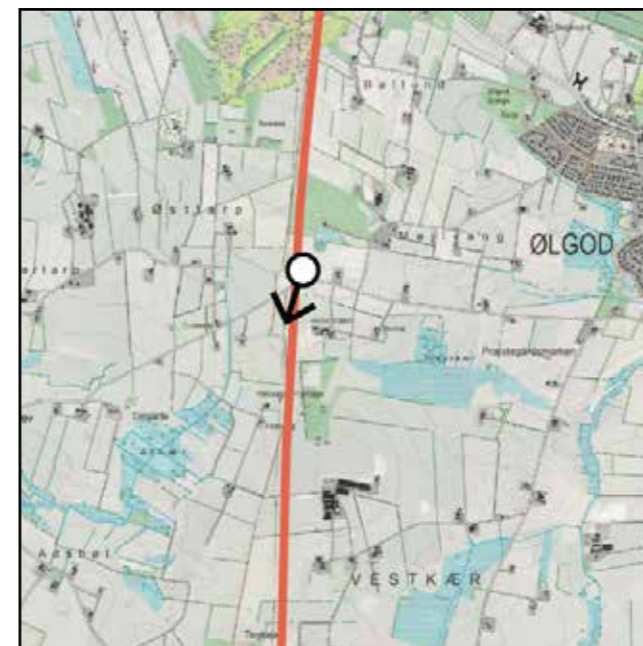
Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Lynevej, vest for Ølgod, hvor den eksisterende 150 kV luftledning passerer henover Lynevej og ligger som en lang linje i landskabet.

Sydvest for Ølgod er det svagt kuperede landbrugslandskab præget af store marklodder, levende hegn, skovbevoksninger og få bebyggelser.

Fra det meste af Ølgod By vil anlæggets synlighed være begrænset, dels på grund af afstanden på ca. 1½ km fra den vestlige udkant af byen, samt på grund af bevoksning og terrænforhold, hvor det svagt stigende terræn hindrer længere udsigtsmuligheder mod vest.

Landskabet til højre i billedet ind mod Strellev er udpeget som større uforstyrret landskab i Varde Kommuneplan.

Visualisering

16: Strellev

Det nye luftledningsanlæg vil, som den nuværende 150 kV luftledning, ligge i en lige linje gennem landskabet. Fra fotostandpunktet opleves tydeligt forskellen mellem det nuværende og det nye anlæg.

Det nye luftledningsanlæg har bredere master, men fremstår dog med en let struktur som giver det samlede anlæg et visuelt roligt udtryk i det åbne landskab.

17: Skærbæk Mølle Golf

Eksisterende forhold

Fotoet er taget midt i golfområdet ved Skærbæk Mølle Golfklub, men generelt er 150 kV luftledningen synlig fra store dele af golfområdet.

Skærbæk Mølle Golfklub ligger i et småbakket og naturpræget landskab nordvest for Ølgod, og både landskab og golfaktiviteter gør området til et af de lokale besøgssteder.

Visualisering

17: Skærbæk Mølle Golf

Det nye luftledningsanlæg har bredere master og mere synlige ledninger. Synligheden af det tekniske anlæg vil være mere markant, men vil kun i begrænset omfang påvirke den visuelle oplevelse ift. de nuværende forhold.

18: Tarmvej

Eksisterende forhold

Fotoet er taget ved Skærbæk Mølle, i nordvestgående retning, hvor den eksisterende 150 kV luftledning er markant synlig i dag.

Den eksisterende 150 kV luftledning passerer hen over Tarmvej, mellem Ølgod og Tarm, i et småbakket landskab med skovarealer, levende hegn og mindre marklodder.

Visualisering**18: Tarmvej**

Sammenholdt med den eksisterende 150 kV luftledning vil det nye luftledningsanlæg opleves som visuelt mere dominerende, og vil i højere grad forstyrre oplevelsen af de småbakkede og afgrænsede landskabsrum.

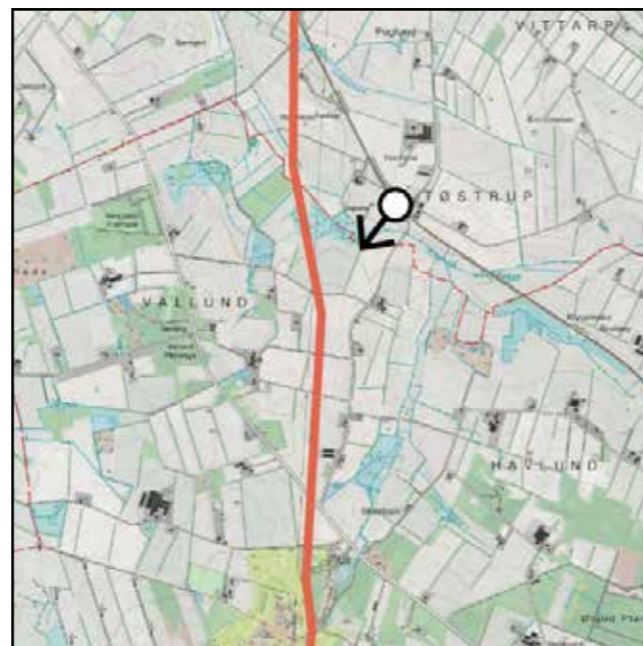

19: Tøstrup

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra den lokale Tøstrupvej, hvor vejen fører over jernbanen og hvorfra der er vidt udsyn over landskabet mod vest. Udsigten præges af den nuværende 150 kV luftledning og en større gruppe vindmøller ved Østtarp.

Mellem Ådum og Ølgod er landområderne præget af et svagt kuperet morænelandskab med spredte bebyggelser, levende hegn og krat, opdyrkede marker, større landbrug og en del vindmøller.

Visualisering

19: Tøstrup

Det nye 400 kV luftledningsanlæg vil være markant synlig over en længere strækning. Her opleves luftledninganlægget desuden sammen med en større gruppe vindmøller ved Østtarp. De to tekniske anlæg har forskellige visuelle udtryk som vil opleves i et uharmonisk samspil.

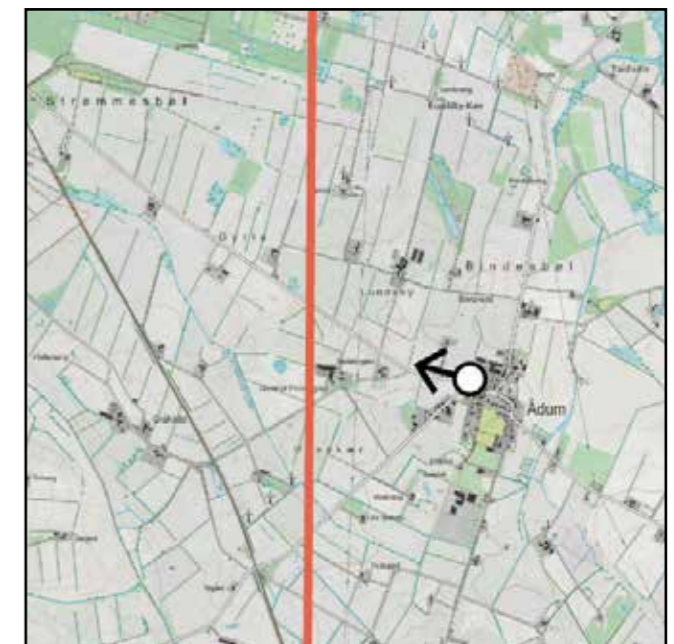

20: Ådum

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Strømmesbølvej/Mølletoften og viser udsigten fra den vestlige udkant af Ådum.

Sydøst for Tarm passerer den eksisterende 150 kV luftledning forbi landsbyen Ådum, på 600-700 meters afstand af landsbyens vestlige udkant. Landskabet omkring byen er kendetegnet som et svagt kuperet landbrugslandskab med levende hegn, skovbevoksninger, småveje og mindre bebyggelser spredt i landskabet.

Visualisering

20: Ådum

Det nye luftledningsanæg vil være delvist synligt og opleves som en beskeden visuel forstyrrelse set fra Ådum langs Strømmesbølgevej.

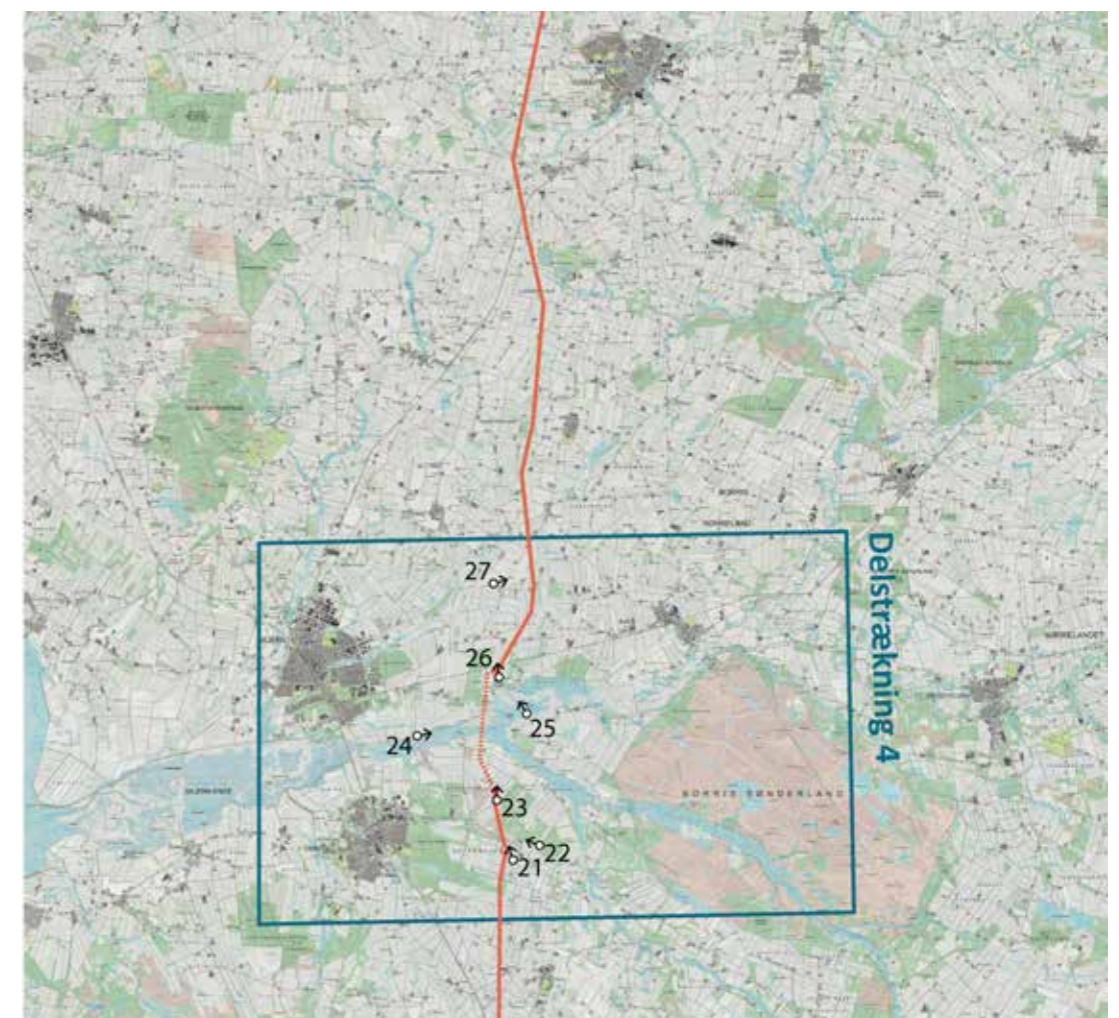
Delstrækning 4: Skjern Ådal

Fire landskabeligt sårbare områder er udpeget og vurderet. (Henvisning til visualiseringer i parentes.)

- Stovstrup Hede (23)
- Stisystemet i Skjern Ådal (24)
- Votkær Fælled (25)
- Albæk (26)

Tre steder, hvorfra anlægget er synligt for mange mennesker, er vurderet:

- Transformerstationen ved Østermarksvej (21)
- Hovedvej A28 (22)
- Rute 439 (27)

Figur 13

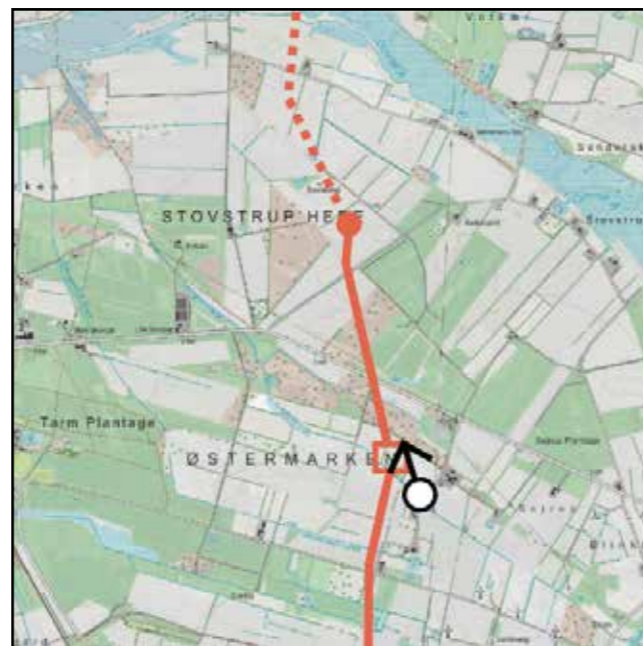
Oversigt over fotostandpunkter.

21: Østermarksvej

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra lokalvejen Østermarksvej, som passerer tæt forbi den eksisterende transformerstation ved Stovstrup. Her ligger samtidig nogle af de nærmeste nabobebyggelser til stationen.

Visualisering

21: Østermarksvej

På visualiseringen ses den nye transformerstation.

Der er reserveret arealer med krav om at etablere yderligere afskærmende beplantning omkring højspændingsstationen.

Set fra dette standpunkt vil anlægget således være helt eller delvist skjult bag beplantning. Uden beplantning ville det nye anlæg blive markant synligt og visuelt helt dominere udsigten fra Østermarksvej.

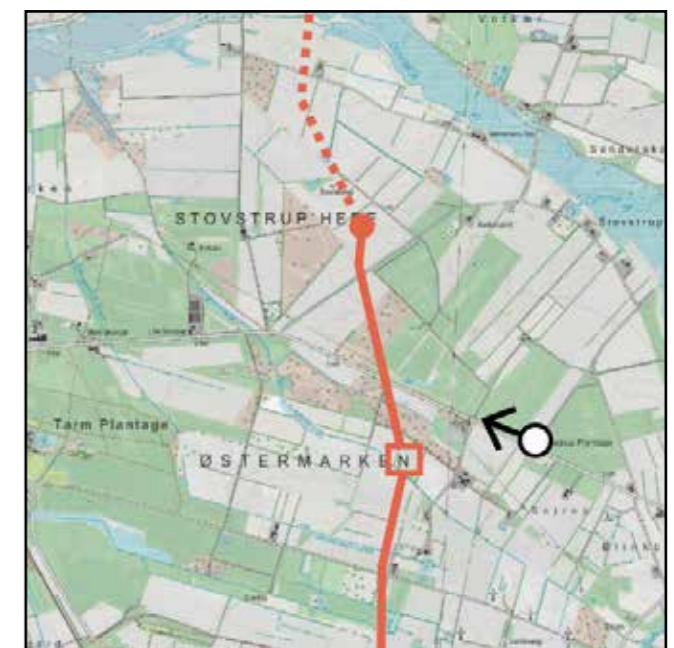

22: Hovedvej A28

Eksisterende forhold

Fotoet er taget ved Sejrup Plantage, øst for Tarm, på hovedvej A28. Transformestationen ved Stovstrup ses til venstre i billedet, hvor fotoet er taget i retning mod Tarm.

Transformestationen ved Stovstrup ligger ud til Hovedvej A28, øst for Tarm. Det nuværende 150 kV luftledningsanlæg og stationen er tydeligt synlige i landskabet fra både den øst- og vestgående retning.

Visualisering*22: Hovedvej A28*

Visualiseringen viser, hvordan projektet vil ændre på de synlige, tekniske strukturer i og omkring stationen ved Stovstrup.

Udbygningen ændrer ikke væsentligt på oplevelsen af landskabet fra dette fotostandpunkt.

23: Stovstrup Hede

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Stovstrup Hedevej.

Fra stationen ved Stovstrup fortsætter den eksisterende 150 kV luftledning mod nord, og er ikke synlig på dette foto. Landområdet omkring Stovstrup Hede, nord for den eksisterende station, ligger lidt afsondret med kun få bebyggelser, og det flade, åbne terræn er præget af store, opdyrkede marklodder og levende hegn.

Visualisering

23: Stovstrup Hede

Det nye højspændingsanlæg fortsætter mod nord-nordvest, mod Stovstrup Hede, hvor den overgår fra luftledningsanlæg til kabelanlæg. På visualiseringen ses den nye kabelovergang. Selve kabelovergangen rækker op over hegnet i forgrunden og vil være markant synlig i det nære landskab.

For de dele af det grønne hegn, som kommer til at ligge under den nye luftledning, er de højere træer bortretoucheret på visualiseringen, da de vil blive fældet.

24: Skjern Ådal

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra stien på nordsiden af Skjern Å. Den vidtstrakte udsigt mod øst vil også kunne opleves fra Hovedvej A28 mellem Skjern og Tarm. Selve åen ses til højre i billedet.

Det vidtstrakte landskabsrum omkring Skjern Å med vådområder, fælleder og meandrede vandløb kendetegnes ved de markante overgange mellem kulturprægede dyrkningsarealer og karakterfulde naturområder. Den åbne struktur med vidtstrakte udsyn bevirker at tekniske anlæg i de omgivende

landskaber opleves som fremtrædende, selv over store afstande. Især den nuværende 150 kV luftledning, som krydser over Omme Å og Votkær Fælle, har i dag en stor visuel påvirkning af ådalslandskabet øst for Vardevej.

Udover naturbeskyttede arealer er hele ådalen udpeget som både bevaringsværdigt landskab og værdifuldt kulturmiljø i Ringkøbing-Skjern Kommuneplan.

Visualisering*24: Skjern Ådal*

Anlæggelsen af en ny 400 kV højspændningsforbindelse indbefatter at den nuværende 150 kV luftledning, som krydser over Omme Å og Votkær Fælle, nedtages og erstattes af et nedgravet kabelanlæg mellem Stovstrup og Albæk. Herved opstår en uforstyrret visuel kontakt mellem landskabsfladen og det åbne himmelrum. Nedtagningen vil bevirke at landskabet i den østlige del af Skjern Ådal opleves som mere sammenhængende både horisontalt og vertikalt.

25: Votkær Fælled

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Kodbølvej som passerer Skjern Å ved Votkær Fælled.

Overgangen til Skovbjerg Bakkeø kendetegnes ved en mere tæt og sammensat struktur med bevoksning og spredt bebyggelse, som visuelt afgrænser ådalens vidtstrakte landskabsrum. Den nuværende 150 kV luftledning krydser ådalen og opleves som et markant og visuelt dominerende teknisk anlæg.

Visualisering

25: Votkær Fælled

Nord for Albæk og Votkær Fælled placeres kabelovergangen, hvorfra luftledningsanlægget placeres i en lige linje mod nordvest. Terrænet på Skovbjerg Bakkeø nord for Skjern Ådal stiger jævnt, hvilket bevirker, at luftledningsanlægget vil være synligt over en lang strækning, set fra landskabet omkring- og vest for Votkær Fælled. Anlæggelsen af en ny 400 Kv højspændnings-forbindelse indbefatter også nedtagningen af den nuværende 150 kV luftledning, som krydser over Omme Å og Votkær Fælled.

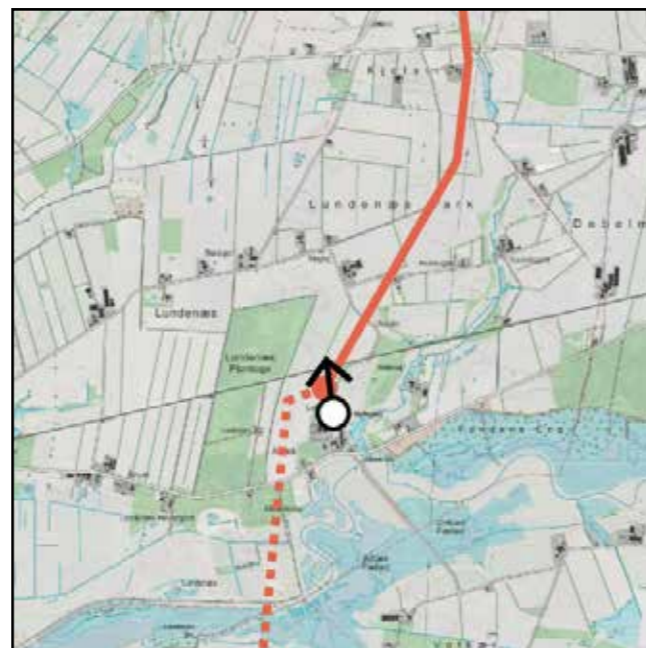
Nedtagningen bevirker, at et markant teknisk anlæg flyttes fra selve ådalslandskabet og ud i det bagvedliggende landskab.

26: Albækvej

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Albækvej nord for Skjern Ådal, hvor landskabet er svagt kuperet med en sammensat bevoksningsstruktur, spredte større landbrugsanlæg og vindmøller.

Visualisering

26: Albækvej

På visualiseringen ses kabelovergangen nord for Skjern Ådal på kort afstand, ca. 200 meter. Anlægget vil på denne afstand opleves som klart visuelt dominerende i det nære landskab. Kabelovergangen placeres tæt på Skjern-Borris banen, hvorfra kabelovergangen vil være synlig i et kort øjeblik, mens selve højspændingsanlægget vil være synligt over en længere strækning mod nord.

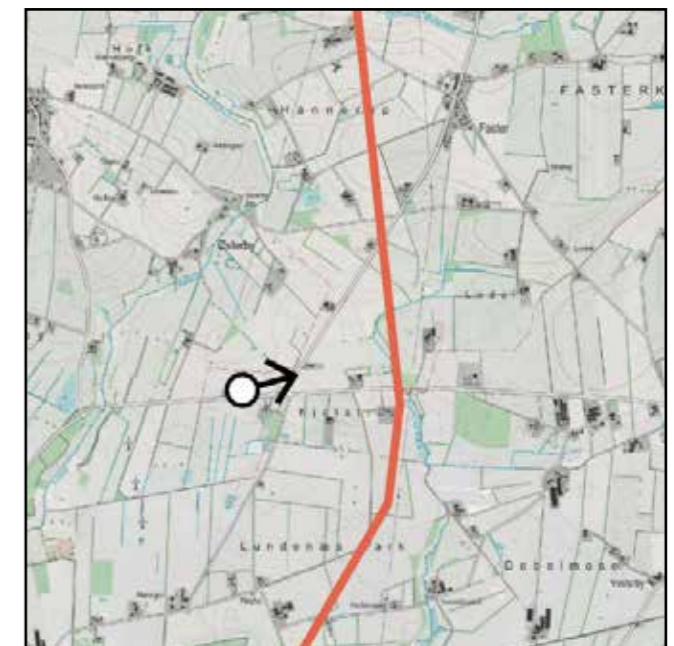

27: Rute 439 ved Kjelstrup

Eksisterende forhold

Fotoet er taget ved rute 439 ved Kjelstrup.

Fra omkring Kjelstrup ændrer landskabet karakter. Det svagt kuperede bakkeø-terræn bliver mere fremtrædende i det landbrugsprægede kulturlandskab med spredte kratbevoksninger, hegn og trægrupper. Her deler Rute 467 og Rute 439 sig mod Videbæk-Herning. Forude ses den eksisterende 150 kV luftledning som nedtages.

Visualisering*27: Rute 439 ved Kjelstrup*

På visualiseringen ses hvordan det nye luftledningsanlæg, ligesom den eksisterende luftledning, vil være tydeligt synligt i landskabsrummet forude. Det nye luftledningsanlæg vil være synligt for mange, som i det daglige passerer gennem området af hovedlandevejene og vil opleves som et markant visuelt element, som man passerer forbi.

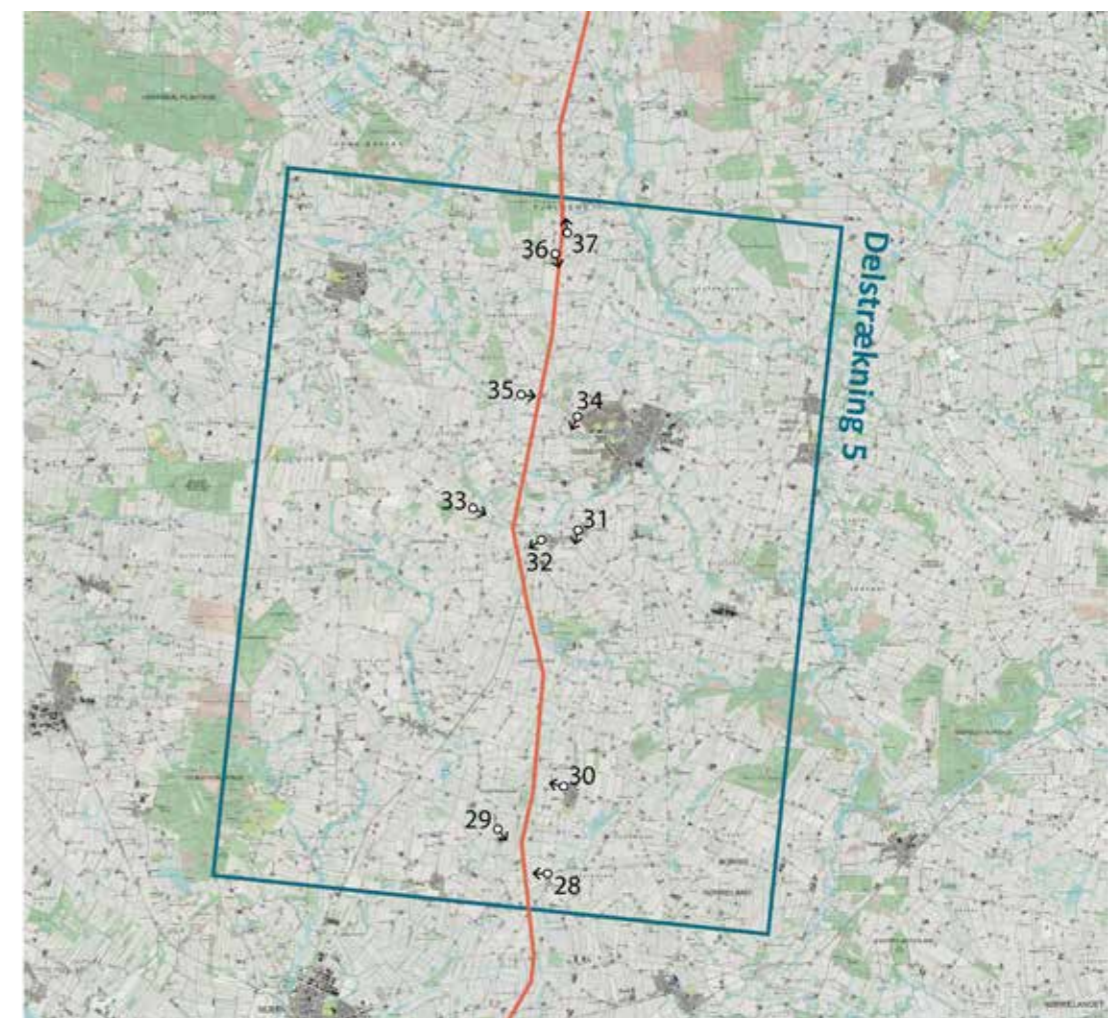
Delstrækning 5: Skovbjerg Bakkeø – Syd

To landskabeligt sårbare områder er udpeget og vurderet. (Henvielse til visualiseringer i parentes.):

- Videbæk (34) og (35)
- Fjaldene (37)

Syv steder, hvorfra anlægget er synligt for mange mennesker, er vurderet:

- FASTER Kirke (28)
- Slumstrupvej (29)
- Astrup (30)
- Herborg (31)
- Herborg Vest (32)
- Vadvej (33)
- Laugesens Have (36)

Figur 14

Oversigt over fotostandpunkter.

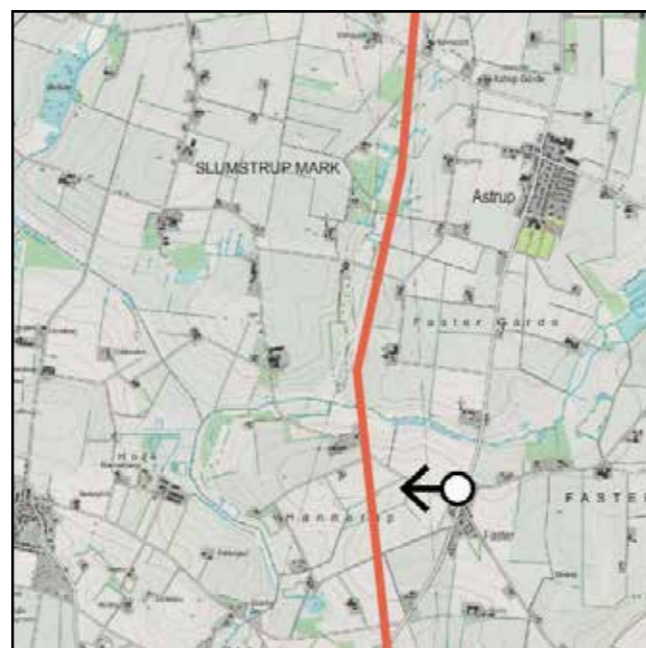
28: FASTER kirke

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra kirkeområdet ved FASTER Kirke.

Den nuværende 150 kV luftledning er placeret umiddelbart vest for kirken og indenfor det udpegede værdifulde kulturmiljø. På den korte afstand påvirker masterne udsynet fra kirken markant.

FASTER Kirke ligger i den nordvestlige del af landsbyen FASTER.

Visualisering

28: Faste kirke

Visualiseringen viser at den nye 400 kV luftledning placeres længere væk fra kirken mod vest, end den nuværende 150 kV luftledning, som nedtages.

29: Slumstrupvej

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Slumstrupvej - en af de lokale landeveje vest for FASTER - der løber sydpå i et landområde med grønne hegn, spredt træbevoksning og enkelte gårde.

Fra vejen er der vidt udsyn over det opdyrkede landskab ind mod FASTER Kirke, som opleves i samspil med den eksisterende 150 kV luftledning.

Visualisering

29: Slumstrupvej

Det nye luftledningsanlæg føres længere vest om Faster. Med denne linjeføring er det nye højspændingsanlæg mere synligt og vil opleves mere markant i det åbne landbrugslandskab set fra dette punkt.

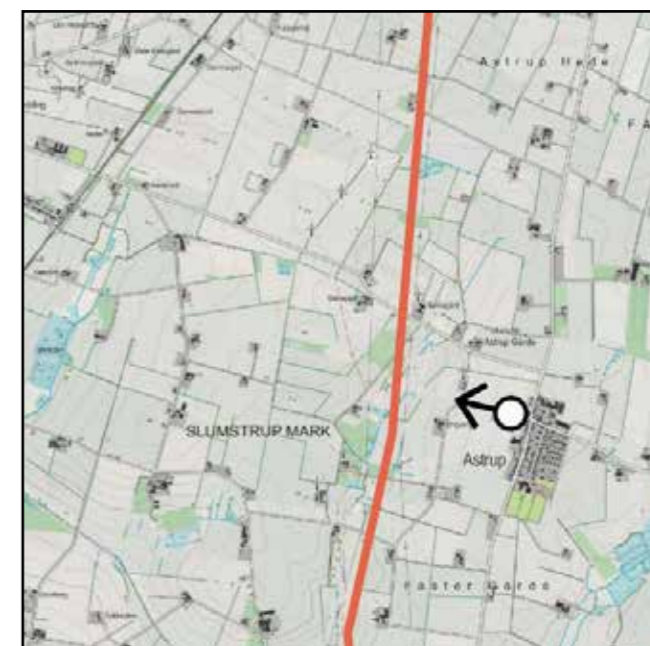
Det nye luftledningsanlæg vil, ligesom det nuværende, opleves som visuelt forstyrrende for indsynet mod Faster Kirke.

30: Astrup

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra den vestlige udkant af landsbysamfundet Astrup, hvorfra der er udsyn mod den eksisterende 150 kV luftledning.

Visualisering

30: Astrup

Visualiseringen viser, hvordan det nye luftledningsanlæg med sin størrelse vil opleves som mere synligt end den eksisterende 150 kV luftledning, selvom den ligger længere væk.

31: Herborg

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra et kort åbent stykke langs Skolevej midt i landsbyen Herborg, hvor den eksisterende 150 kV luftlednings forløb ned over de åbne marker mod syd præger landskabsbilledet.

Den eksisterende 150 kV luftledning løber i dag igennem landsbyen Herborg, hvor den er med til at dele området omkring Herborg Kirke fra resten af landsbyen, og er markant synlig – særligt langs Skolevej.

Visualisering*31: Herborg*

Til højre på visualiseringen ses det nye luftledningsanlæg ude i horisonten. Sammenholdt med den eksisterende 150 kV luftledning, som nedtages, vil synligheden af det nye anlæg være ubetydelig set fra områderne i det centrale Herborg.

32: Herborg, vest

Eksisterende forhold

Fotoet er optaget på Finderupvej i den vestlige udkant af Herborg. Ca. 250 meter fremme ses en eksisterende 60 kV luftledning.

Visualisering

32: Herborg, vest

Det nye luftledningsanlæg placeres ca. 600 meter vest for Herborg, og vil være markant synligt, set fra den vestlige udkant af landsbyen. Det visuelle samspil med den mindre 60 kV ledning i forgrunden opleves visuelt forstyrrende.

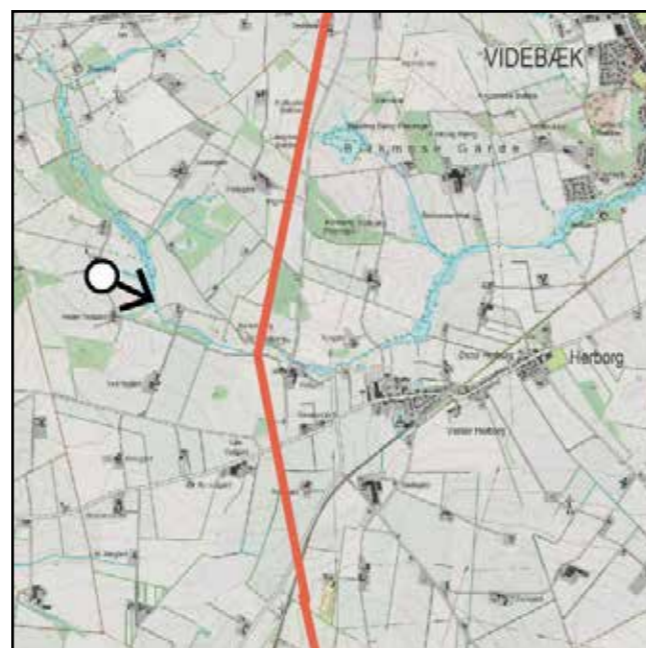
33: Vadvej

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Vadvej i området vest for Videbæk og Herborg.

Det åbne landskabsrum er kendetegnet ved et harmonisk og ensartet forhold mellem bevoksning, store marklodder og kuperet terræn.

Landområdet umiddelbart vest for Videbæk er udpeget som bevaringsværdigt landskab i Ringkøbing-Skjern Kommuneplan. Det nye 400 kV luftledningsanlæg er placeret vest for det udpegede landskab.

Visualisering*33: Vadvej*

Hvor den eksisterende 150 kV luftledning stort set ikke er synlig i dag, vil det nye luftledningsanlæg med en linjeføring længere mod vest være markant synlig fra Vadvej.

Masten midt i billedet er en lidt kraftigere knækmast, som anvendes, hvor linjen ændrer retning, og disse mastetyper syner en anelse mere end standardmasten.

34: Højbovej, Videbæk*Eksisterende forhold*

Fotoet er taget fra hjørnet af Højbovej/Gl. Landevej, der løber omkring boligområderne i det vestligste Videbæk, hvor der er de bedste udsigtsmuligheder mod vest.

Det kuperede terræn i forgrunden er udpeget som bevaringsværdigt landskab i Ringkøbing-Skjern Kommuneplan. I forgrunden ses den eksisterende 150 kV luftledning, der i dag løber ca. 250 meter fra byen. Luftledningen opleves i dag som et markant teknisk anlæg, når man kører ud af byen ad Højbovej.

Visualiseringer

34: Højbovej, Videbæk

Terræn og beplantning omkring byen bevirker, at det nye luftledningsanlæg stort set ikke vil være synligt fra by- og boligområder i Videbæk. Langs omfartsvejen nord om byen er der heller ikke konstateret udsigtspunkter af betydning, hvorfra de nye anlæg vil være synlige. På visualiseringen, som viser de bedste udsigtsmuligheder fra byen mod vest, er det nye luftledningsanlæg skjult bag terræn og beplantning i forgrunden.

35: Vest for Videbæk*Eksisterende forhold*

Fotoet er taget på Hovedvej A16 med retning mod Videbæk. På fotoet ses den nuværende 150 kV luftledning og en nuværende 60 kV luftledning til venstre i billedet. Begge ledes mod transformerstationen nordvest for byen, der ligger skjult bag bevoksning og bebyggelser midt i billedet, godt 1 km fremme.

Landskabet vest for Videbæk er et fladt og åbent landbrugslandskab med store markinddelinger, der stedvist brydes af bebyggelser, beplantningsbælter og mindre skovbevoksninger. Der er begrænset udsyn mellem byen og det åbne land modvest.

Visualisering*35: Vest for Videbæk*

Det nye luftledningsanlæg ligger længere mod vest end den eksisterende 150 kV luftledning. Med den kortere afstand fra fotostandpunktet opleves den derfor også mere synlig. Omvendt vil den opleves mindre synlig fra Videbæk, sammenholdt med den eksisterende 150 kV luftledning.

Den nuværende 60 kV luftledning nedgraves som kabelanlæg under den nye 400 kV luftledning.

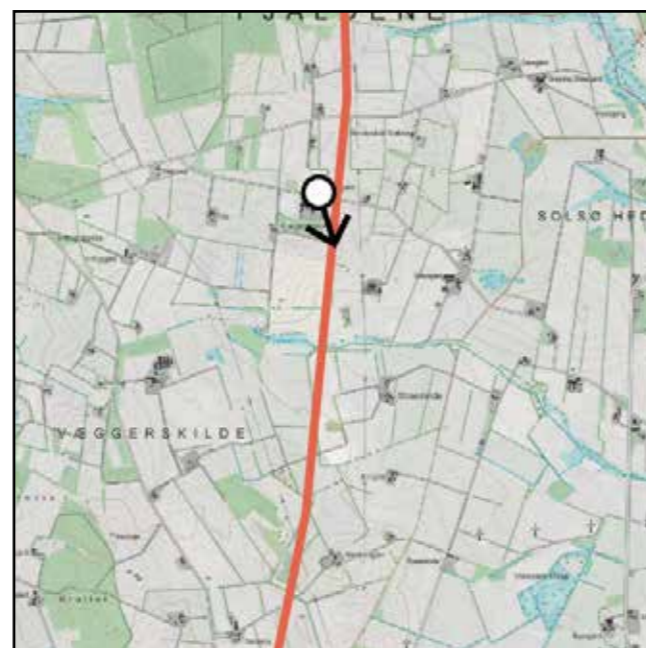

36: Laugesens Have

Eksisterende forhold

Fotoet er optaget ved Laugesens Have, nord for Videbæk, der fungerer som hotel- og konferencecenter, og i den forstand kan betragtes som et lokalt besøgs punkt. Der er fra udkanten af Laugesens Have frit udsyn til det åbne og og svagt kuperede marklandskab, som præges af større tekniske anlæg og landbrugsanlæg.

Landområderne nord for Videbæk er tyndt befolkede med relativt få, spredte bebyggelser.

Visualisering*36: Laugesens Have*

Ligesom den eksisterende 150 kV luftledning vil det nye luftledningsanlæg være markant synligt i det åbne landskabsrum. Det nye anlæg kommer tættere på og vil have en betydeligt større visuel påvirkning, end det nuværende anlæg, set fra dette udsigtspunkt.

37: Sandbæk Plantage og Fjaldene

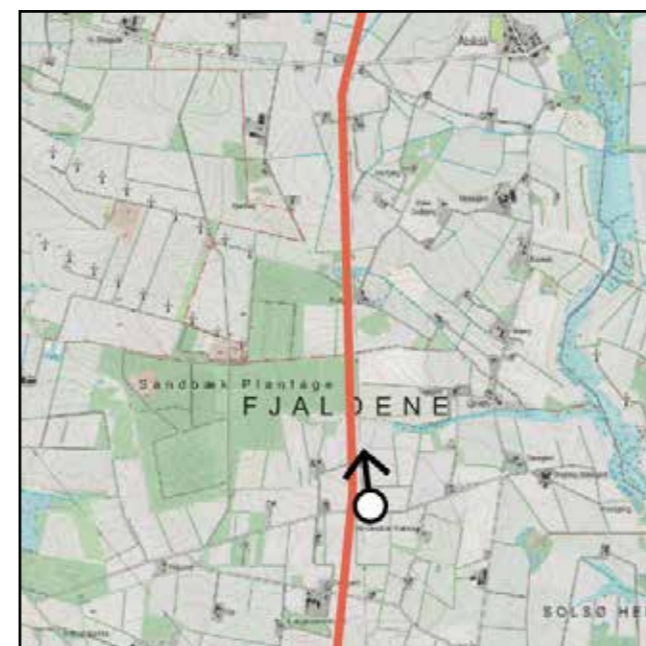
Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Bindsbølvej, der som en af de nærmeste landeveje passerer syd om Fjaldene. Midt i billedet ses den eksisterende 150 kV luftledning, som nedtages. Til venstre ses et par af vindmøllerne i en eksisterende vindmøllegruppe på vestsiden af bakken og nordvest for skoven.

Skovområdet ved Sandbæk Plantage ligger på et stort markant bakkeparti ved Fjaldene. Selve

bakkepartiet og dets skråninger opleves bedst fra vest, hvor der er godt indsyn mod skråningerne, skoven og en eksisterende gruppe vindmølle, fra eksempelvis Hovedvej A11, godt 3 km mod vest. Projektområdet løber på den østlige side af Fjaldene, hvor skovområdet afgrænser udsynet mod vest.

Området er udpeget som bevaringsværdigt landskab i både Ringkøbing-Skjern og Herning Kommuneplaner.

Visualisering

37: Sandbæk Plantage og Fjaldene

Visualiseringen viser hvordan det nye 400 kV højspændingsanlæg med de brede master, opleves mere markant end det eksisterende 150 kV luftledningsanlæg.

Det nye højspændingsanlæg vil ikke ændre væsentligt på oplevelsen af et luftledningsanlæg, som i en ret linje passerer det kuperede terræn.

I anlægsfasen vil en rydning i bevoksningen give en tydelig åben korridor gennem skovområdet.

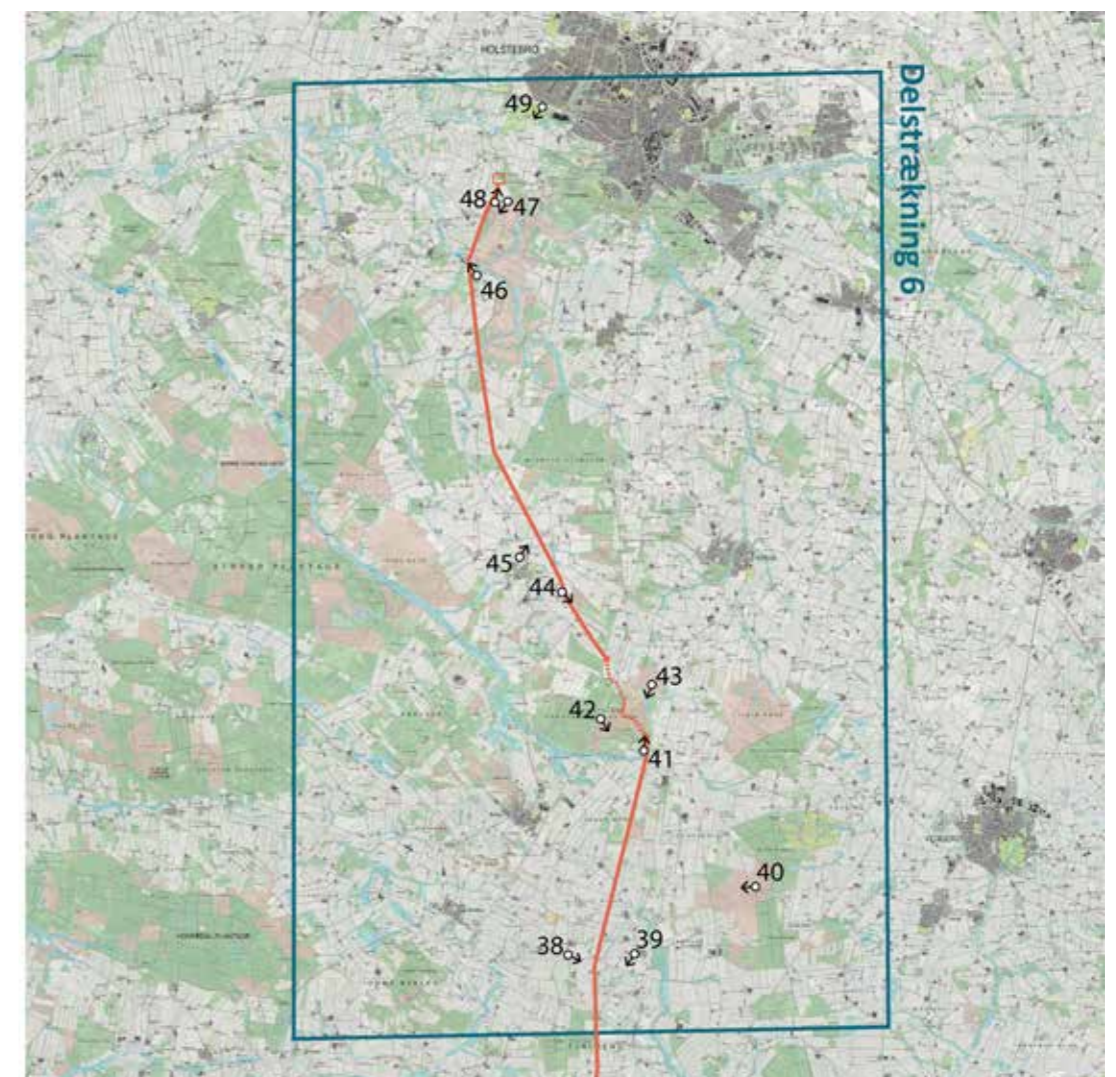
Delstrækning 6: Skovbjerg Bakkeø – Nord

Tre landskabeligt sårbare områder er udpeget og vurderet. (Henvielse til visualiseringer i parentes.)

- Fjaldene (38)
- Præstbjerg Plantage (41), (42) og (43)
- Danehøje (47)

Syv steder, hvorfra anlægget er synligt for mange mennesker, er vurderet:

- Abildå (39)
- Trehøje (40)
- Toftvej ved Vind (44)
- Vind (45)
- Ved Simonstrup (46)
- Hovedvej A16 (48)
- Holstebro Vest (49)

Figur 15

Oversigt over fotostandpunkter.

38: Grønbjergvej

Eksisterende forhold

Fotoet er taget, hvor Grønbjergvej passerer et højedrag, hvorfra der er udsigt mod øst. I en afstand af ca. 800 m ses den eksisterende 150 kV luftledning, som nedtages.

Nord for Fjaldene ligger en række lokale højedrag i et bredt bælte mod nord, i retning mod Ørnhøj. De nærmeste områder forude er udpeget som bevaringsværdigt landskab i Herning Kommuneplan.

Visualisering

38: Grønbjergvej

På visualiseringen ses det nye luftledningsanlæg på tværs af landskabet forude. Ligesom den eksisterende 150 kV luftledning vil den nye luftledning være markant synlig. Det nye luftledningsanlæg har bredere master, men fremstår dog med en let struktur som giver det samlede anlæg et visuelt roligt udtryk i det åbne landskab.

Visualisering

39: Abildå

På visualiseringen ses den nye 400 kV luftledning bag spredt bevoksning i det åbne landskab vest for Abildå. Bevoksningen medvirker til at reducere anlæggets visuelle påvirkning af det nære landskab omkring Abildå.

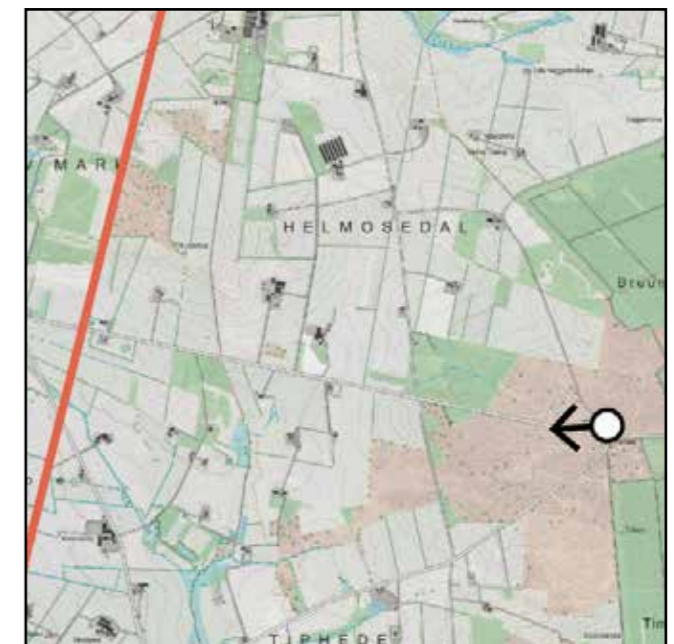
40: Trehøje

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Trehøje.

Trehøje er et af regionens markante hedeområder og med en højde op til 102 meter over havets overflade er det samtidig et af Midt- og Vestjyllands mest markante udsigspunkter. Der er knap 3 km fra fotostandpunktet og frem til den eksisterende 150 kV luftledning.

Området ved trehøje er udpeget som både et bevaringsværdigt landskab, et kulturmiljø og et fredet område.

Visualisering*40: Trehøje*

Mod vest ses det nye luftledningsanlæg, der strækker sig på tværs af landskabet.

På denne afstand opleves den nye luftledning ikke væsentligt og vil falde ind i landbrugslandskabet mod vest uden at ændre videre på oplevelsen af udsigten mod vest.

41: Løgagervej

Eksisterende forhold

Fotoet er optaget fra Løgagervej ved Fuglkær Å.

Omkring Fuglkær Å er den eksisterende 150 kV luftledning placeret i et lokalt, kuperet område med spredte mark-, skov- og naturstykker, før den når frem til Præstbjerg-området. Landområderne ligger isoleret, med få almindeligt tilgængelige udsigtspunkter, og der er samtidig en del beplantning, som skærmer for længere udsyn. Området er en del af et større bevaringsværdigt landskab udpeget i Herning Kommuneplan, der omfatter Præstbjerg og Trehøje.

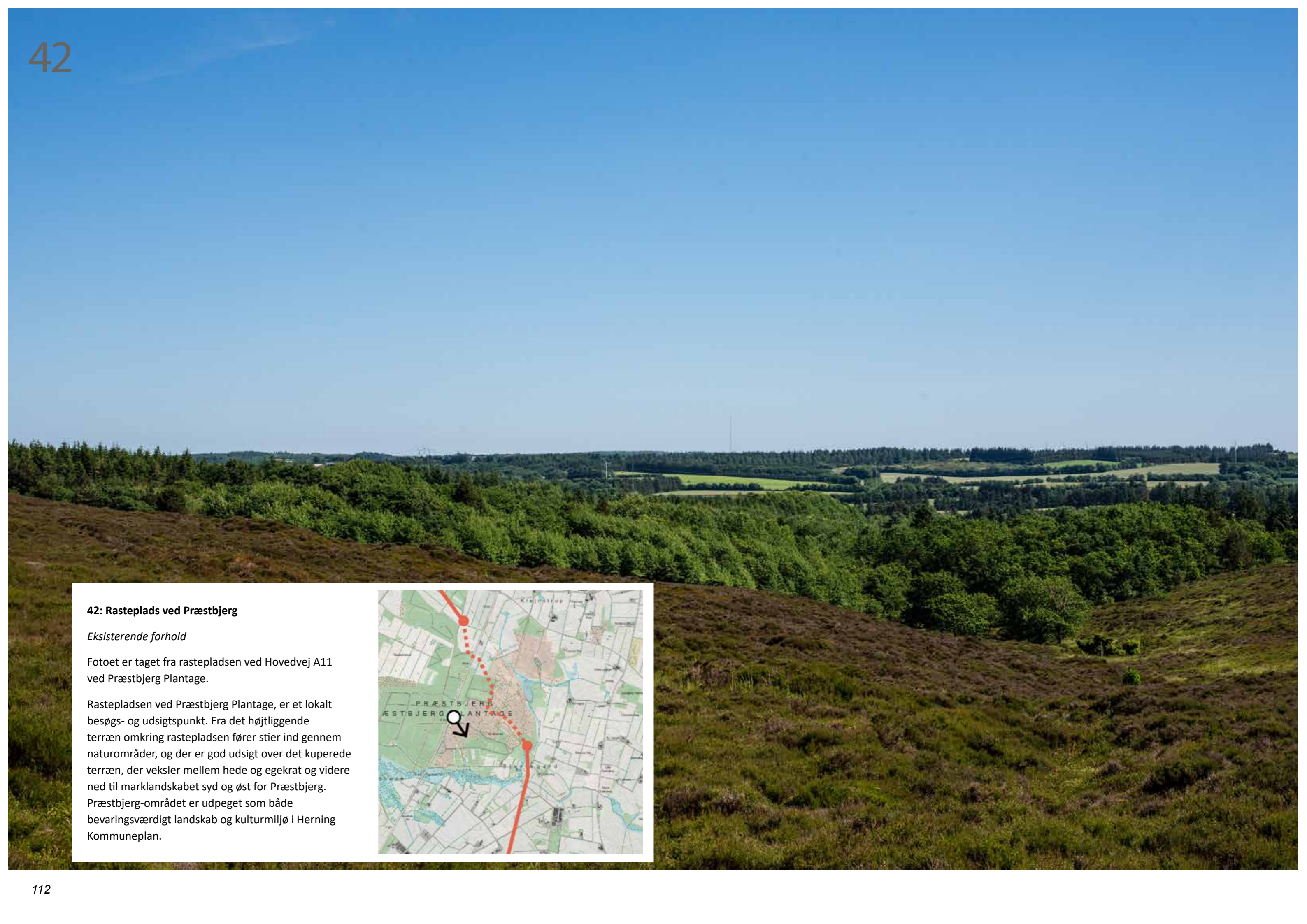

Visualisering

41: Løgagervej

På visualiseringen ses det nye 400 kV luftledningsanlæg ind mod kabelovergangen i venstre side af billedet. Da der ikke kan være højere træer under luftledningen, vil det være nødvendigt at rydde/beskære en del af den omgivende bevoksning. En stor del af kabelovergangen kan derfor forventes at være synlig, fra dette sydlige indkig ind mod anlægget.

Fra fotostandpunktet er der 150 meter til de visualiserede master, som fra dette punkt vil opleves som et visuelt dominerende element i landskabsbilledet.

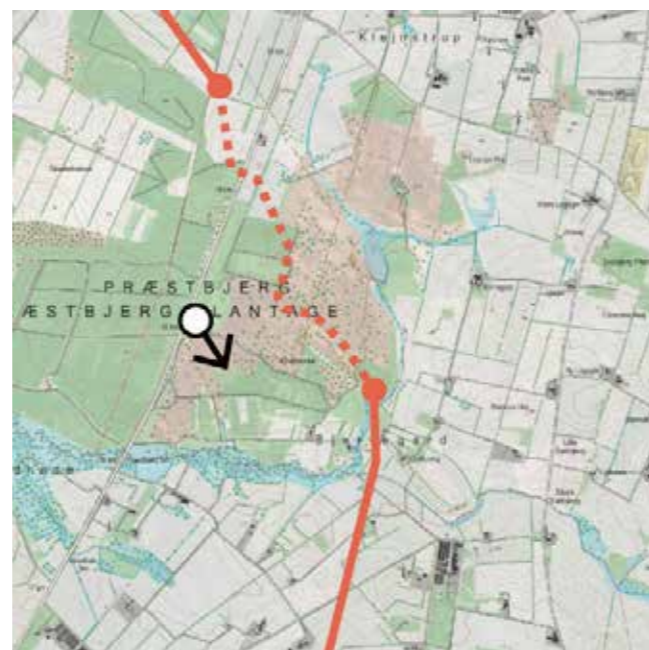

42: Rasteplads ved Præstbjerg

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra rastepladsen ved Hovedvej A11 ved Præstbjerg Plantage.

Rastepladsen ved Præstbjerg Plantage, er et lokalt besøgs- og udsigtspunkt. Fra det højtliggende terræn omkring rastepladsen fører stier ind gennem naturområder, og der er god udsigt over det kuperede terræn, der veksler mellem hede og egekrat og videre ned til marklandskabet syd og øst for Præstbjerg. Præstbjerg-området er udpeget som både bevaringsværdigt landskab og kulturmiljø i Herning Kommuneplan.

Visualisering

42: Rasteplads ved Præstbjerg

Det nye luftledningsanlæg vil, ligesom den eksisterende 150 kV forbindelse, være synligt i landskabet, et stykke bag hede- og skovområdet i forgrunden.

Med en afstand på ca. 1½ km fra fotostandpunktet til luftledningen er synligheden af anlægget begrænset.

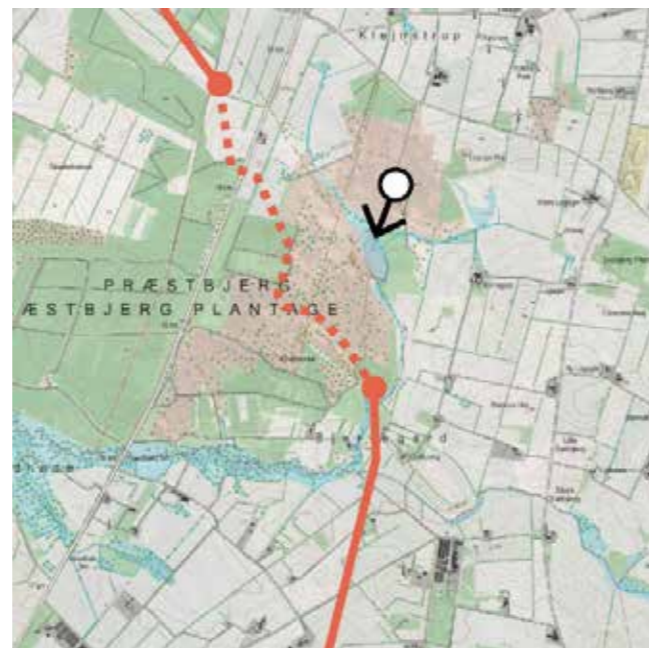

43: Præstbjerg Naturcenter

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Præstbjerg Naturcenter.

Fra Naturcenteret er der udsigt ind over naturområdet mod syd, der sammen med Præstbjerg Plantage udgør et lokalt, rekreativt besøgssted. Det er et bakket hedeområde med stier, egekrat, små skove og søer med flere udsigtspunkter, der giver et stærkt indtryk af de hedeområder, der tidligere prægede store dele af Vestjylland. Den eksisterende 150 kV luftledning løber centralt gennem hedeområdet, tæt forbi Præstbjerg Sø, og er ganske markant i landskabsbilledet i dag.

Visualisering

43: Præstbjerg Naturcenter

Den nye 400 kV højspændingsforbindelse føres under Præstbjerg Plantage som et kabelanlæg og vil således ikke være synlig over den centrale del af naturområdet, som herved vil fremstå mere sammenhængende og uforstyrret.

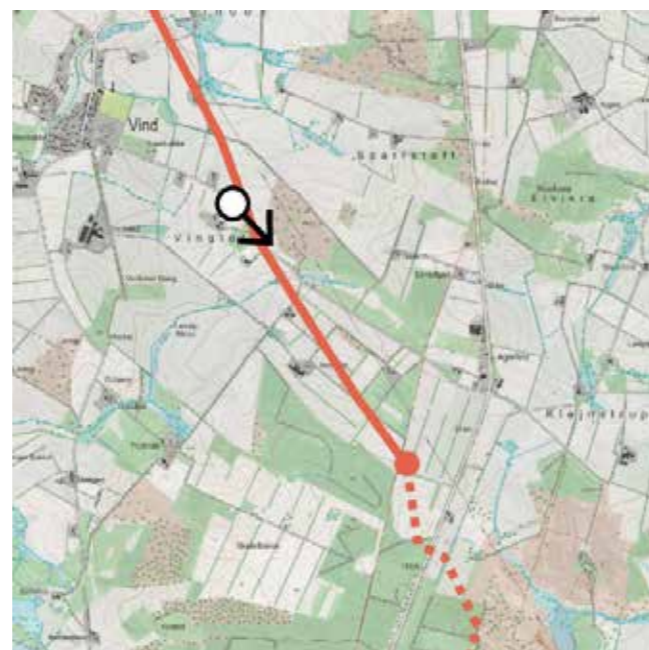

44: Toftvej ved Vind

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Toftvej ved Vind.

Sydøst for Vind løber Toftvej langs med 150 kV luftledningen, og passerer under ledningen på vejen ud mod Hovedvej A11. Den nuværende 150 kV luftledning er synlig her i det afvekslende landskab med åbne marker, levende hegn og spredte skovbevoksninger.

Visualisering

44: Toftvej ved Vind

Det nye 400 kV luftledningsanlæg er markant mere synligt fra dette fotostandpunkt end den eksisterende 150 kV luftledning, dels på grund af de større master og på grund placeringen nærmere Toftvej. Synligheden af anlægget som helhed brydes delvist af det småbakkede terræn og tætte bevoksning.

45: Vind

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Bærkær i landsbyen Vind.

Den eksisterende 150 kV luftledning passerer øst for landsbyen Vind. Landskabet omkring landsbyen veksler mellem marker og skovbevoksning i et småbakket terræn. Fra Bærkær i landbyen vil det åbne terræn give udsyn til den nye luftledning.

Visualisering

45: Vind

Set fra fotostandpunktet på Bærkær vil det nye luftledningsanlæg opleves som mere synligt og markant i landskabet, end den eksisterende 150 kV luftledning. Pga. terrænforholdene og den sammensatte bevoksningsstruktur vil anlægget kun stedvist opleves som visuelt dominerende, primært fra den nordvestlige udkant af byen.

46: Simonstrup

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra et af udsigtspunkterne langs lokalvejene ved Simonstrup. Forude er Grydeå skjult bag terrænet. Den eksisterende 150 kV luftledning kan ikke ses herfra, da den forløber længere mod øst, til højre for dette billedudsnit.

Landskabet omkring Grydeå er præget af spredt krat- og hegnsbevoksning omkring mindre marklodder. Området er udpeget som både bevaringsværdigt- og større sammenhængende landskab i Holstebro Kommuneplan.

Visualisering*46: Simonstrup*

Det nye luftledningsanlæg vil være markant synligt i landområdet umiddelbart vest for Hestbjergvej, hvor der hidtil ikke har været luftledningsanlæg. Til gengæld bortfalder synligheden af den eksisterende 150 kV luftledning i området øst for Hestbjerg, bag dette fotopunkt. Udsigten mod vest i synsretningen opleves som et robust landbrugslandskab med en del hegn, uden visuel kontakt til de små vandløb omkring Grydeå:

47: Danehøje

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra et lokalt udsigtspunkt (gravhøj) centralt i området ved Danehøje. Den eksisterende 150 kV luftledning præger det eksisterende landskabsbillede.

På de sandede jorder på den nordlige del af Skovbjerg Bakkeø kan større, åbne hedeområder flere steder opleves. På strækningen ved Danehøje,

syd for Hovedvej A16, passerer vejen forbi et øvelsesterræn som er et stort hedeområde. I det åbne naturlandskab ligger også en gruppe af beskyttede fortidsminder, som ses til højre i billedet. Hele området syd for Hovedvej A16 er udpeget som både bevaringsværdigt landskab og

Visualisering

47: Danehøje

Det nye luftledningsanlæg vil, som den eksisterende 150 kV luftledning, være markant synligt og præge landskabsbilledet. Den nye 400 kV luftledning har en mere vestlig linjeføring end den eksisterende 150 kV luftledning. Set fra Danehøje vil højspændingsanlægget være markant synligt, men har i forhold til den nuværende 150 kV luftledning en mere decentral placering i den vestlige udkant af det bevaringsværdige landskab. Nedtagningen bevirker at landskabet opleves som mere sammenhængende og uforstyrret.

48: Hovedvej A16

Eksisterende forhold

Fotoet er taget fra Hovedvej A16 på den kortere strækning, hvor der er frit udsyn frem mod stationen nord for vejen.

Transformerstationen ved Idomlund ligger i et landområde vest for Holstebro, hvor landskabet veksler mellem åbne marker og spredt eller tættere skovbevoksning. Mod syd og vest ligger stationen ud mod åbne marker. Særligt fra Hovedvej A16 mod syd er både stationen og 150 kV luftledningen tydeligt synlige.

Visualisering

48: Hovedvej A16

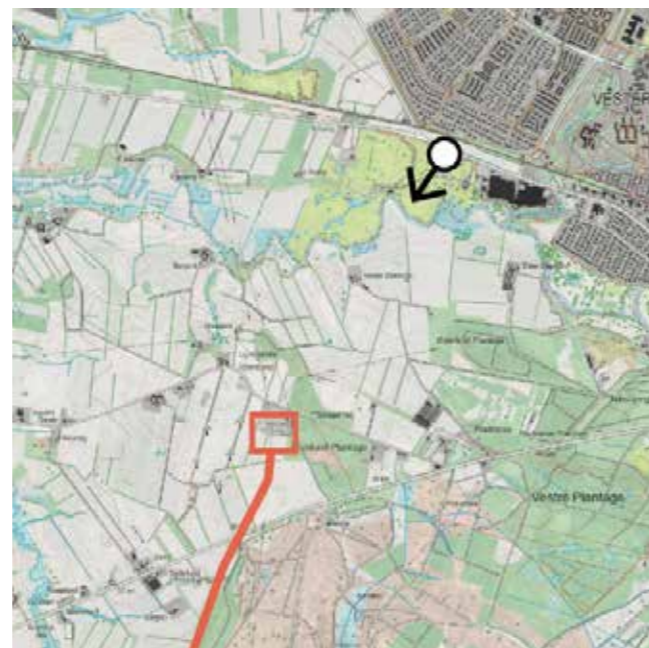
Visualiseringen viser det nye luftledningsanlægs tilslutning op til stationen og selve udvidelsen af transformerstationen. Udvidelsen vil øge mængden af tekniske installationer og det samlede stationsanlæg vil syne af mere - noget som det nye 400 kV luftledningsanlæg, som tilsluttes fra syd, vil understrege yderligere. Enkelte højere træer under luftledningen er bortretoucheret på visualiseringen, da disse vil blive fældet.

49: Holstebro Vest

Eksisterende forhold

Fotoet er optaget fra fra golfbanen vest for Holstebro. På fotoet ses både flere eksisterende luftledningsanlæg ind mod stationen samt en gruppe vindmøller. Station og eksisterende ledninger er ikke synlige fra selve Holstebro, hvor skovområderne vest for byen skærmer af for udsyn mod Idomlund. De bedste udsigtsmuligheder er, hvor Vembvej (Rute 521) fører ud af byen til et højereliggende terræn. Særligt fra golfbanen ned mod Storå, hvor dette foto er taget fra, er der udsigtsmuligheder frem mod stationen ved Idomlund.

Visualisering

49: Holstebro Vest

Som det ses på visualiseringen, vil de øverste dele af den udvidede transformerstation samt det nye luftledningsanlæg fra Idomlund og sydpå være synlige i horisonten.

På denne afstand, ca. 2 km fra stationen, fylder anlægget ikke meget i landskabsbilledet, og synligheden af de nye anlæg har en begrænset betydning for udsigten mod syd, sammenholdt med de eksisterende forhold.

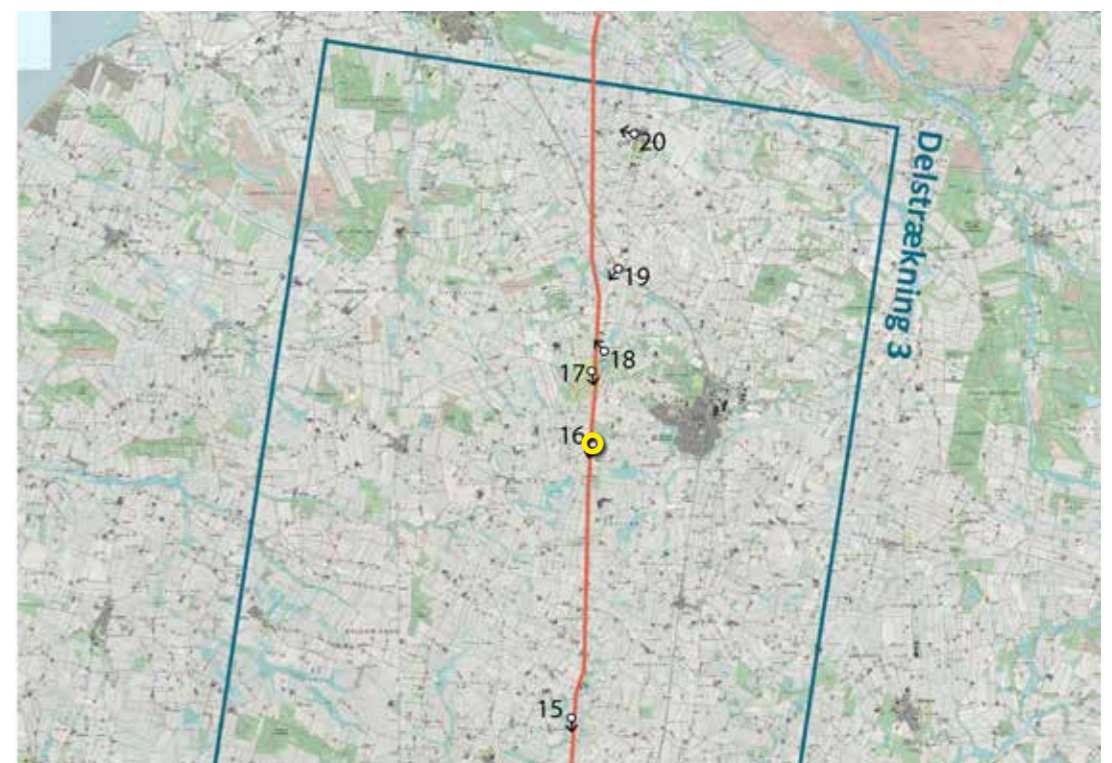
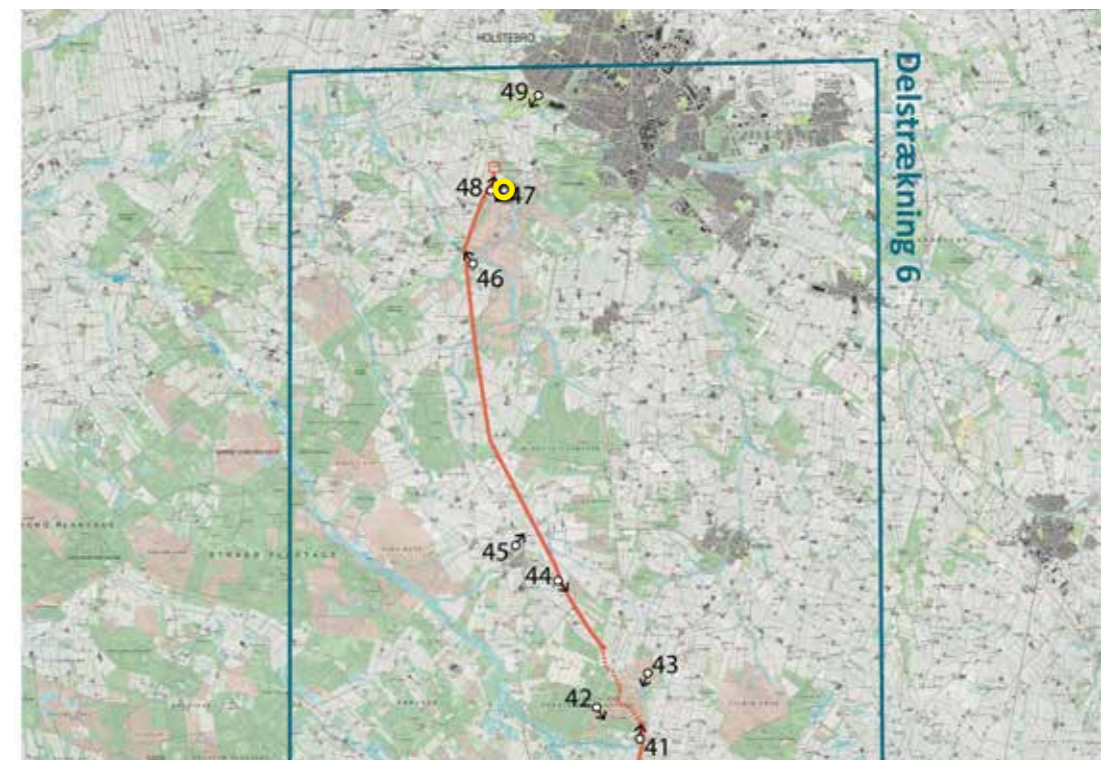
Midlertidige scenarier

Det midlertidige scenarie er den periode, hvor den eksisterende 150 kV luftledning mellem Idomlund og Karlsgårde er fysisk tilstede, indtil den nye højspændingsforbindelse er færdigbygget, indsat i drift og nedtagning af 150 kV luftledningen er gennemført.

Eksempel visualiseringer af det midlertidige scenarie viser, at synligheden af begge luftledninger på samme tid væsentligt vil øge den visuelle dominans og indtrykket af tekniske anlæg set fra de omgivende områder. Både på strækninger, hvor de to linjer løber helt parallelt og på strækninger, hvor de forløber mere adskilte fra hinanden, vil det højere antal master og ledninger og det visuelt komplicerede samspil mellem de to ledningsanlæg medføre en øget visuel påvirkning.

Der er udarbejdet eksempelvisualiseringer med begge anlæg synlige for standpunkt 17 (Lynevej ved Ølgod) og standpunkt 48 (Danehøje på Holstebro Øvelsesterræn) som illustrerer dette.

De midlertidige scenarier er vist på det følgende opslag.

Figur 16 og 17

Oversigt over fotostandpunkter på de midlertidige scenarier, markeret med en gul cirkel.

16: Lynevej*Visualisering af midlertidigt scenarie*

Midlertidigt scenarie, hvor både en nyligt opstillet 400 kV luftledning og den eksisterende 150 kV luftledning vil være synlige, indtil den eksisterende ledning er nedtaget. De to linjer løber på denne strækning i et helt parallelt forløb.

47: Danehøj*Visualisering af midlertidigt scenarie*

Midlertidigt scenarie, hvor både en nyligt opstillet 400 kV luftledning og den eksisterende 150 kV luftledning vil være synlige, indtil den eksisterende ledning er nedtaget. Den nye 400 kV linje forløber her i et mere vestlig trace, et stykke ude bag den nuværende linje.

Metode

Kilder til data og visualiseringsteknik

Kortanalyser og indhentning af viden

Kortanalysen er baseret på landskabs-, naturgeografiske og kulturhistoriske data og er indhentet fra Geodatastyrelsens forskelligartede kortservices, herunder: Kort 10 data, ortofoto, faste topografiske kort (1:25.000, 1:50.000, 1:100.000, 1:200.000) samt historiske 4 cm kort. Derudover tager analyser og beskrivelser udgangspunkt i publikationer om landskab og kulturhistorie såsom Henrik Vejre & Thomas Vikstrøm: Guide til det danske landskab, Bo Fritzboeger: Det åbne lands kulturhistorie samt Per Smeds Landskabskort over Danmark.

Der er gennemført desktop søgninger for de fleste lokale destinationer og indhentet supplerende viden fra hjemmesider for eksempelvis byer, turistmål, kirker og kulturhistoriske miljøer samt fra andre kortservices såsom krak.dk og google maps for at få et bredt billede af lokale, rekreative, landskabsbaserede oplevelsesværdier.

Viden om arealbeskyttelse og -udpegninger er indhentet som GIS-data fra myndigheds-portaler (plansystem.dk; miljøportal.dk; fundogfortidsminder.dk m.fl.) samt de gældende kommuneplaner i Esbjerg, Varde, Ringkøbing-Skjern, Herning og Holstebro. Desuden er kommunerne blevet inddraget i undersøgelsesprocessen og har for fleres vedkommende suppleret med yderligere GIS-data og/eller forslag til undersøgelsesområder og fotopunkter.

De fleste af de berørte kommuner har gennemført en landskabskarakterkortlægning af kommunens samlede landområder. Den viden om landskabets indhold og opbygning, der ligger i kommunernes landskabskarakterkortlægning indgår som en del af grundlaget for beskrivelserne i denne rapport. De enkelte karakterområder indgår ikke direkte i kortoversigter i denne rapport, fordi formaterne ikke er videre sammenlignelige på tværs af kommunegrænserne.

Grundlag for beskrivelser

Fra de respektive kommuner er landskabskarakteranalyser gennemgået. De respektive kommuner er:

- *Esbjerg Kommune:* Landskabskarakteranalyse fra 2017 (kun i skemaform, ingen kortlægning)
- *Varde Kommune:* Beskrivelser af landskabskarakter, jf. Varde Kommuneplan 2017 (Redegørelse). Baseret på landskabskarakterkortlægning fra 2012.
- *Ringkøbing-Skjern Kommune:* Landskabskarakteranalyse fra november 2019, indgår i seneste revision af denne rapport
- *Herning Kommune:* Har ingen landskabskarakterkortlægning
- *Holstebro Kommune:* Beskrivelser af

landskabskarakter, jf. Holstebro Kommuneplan 2017-2029 (Redegørelse). Baseret på landskabskarakterkortlægning fra 2016.

Visualiseringer

Rekognosceringer og fotos fra de berørte landskabsområder er gennemført af flere omgange i perioden fra juni 2018 til september 2020.

Visualiseringer er udarbejdet på baggrund af fotooptagelser fra området. Fotos til brug for visualiseringer er optaget med kamera på stativ, således at billedet svarer omtrent til en øjenhøjde på 1,6 meter. Alle fotos er optaget med et fast 50 mm objektiv på et såkaldt 'full-frame' digitalt spejlrefleks kamera, således at billedrammen så vidt muligt svarer til det menneskelige synsfelt, hvis man selv stod på stedet. For bestemmelse af placeringen anvendes GPS-aflæsning, ligesom kontrolpunkter i landskabet optages med GPS. Kontrolpunkter, som eksempelvis eksisterende bygninger mv., bruges til at retningsbestemme hvert enkelt foto.

Visualiseringer af det nye anlæg er udarbejdet i en kombination af kalibreringsredskaber (WindPRO), 3D-modelleringssoftware (Rhinceros) samt billedredigering (Photoshop). Selve fotooptagelserne er kalibreret på plads på baggrund af bestemmelseskoordinater i kombination med GIS-baseret kort- og luftfotogrundlag, i programmet WindPRO, udviklet af EMD, Energi- og Miljødata.

Hvor en eksisterende luftledning bliver

nedtaget, er den retoucheret væk i et billedredigeringsprogram.

Projektets nye bygningsdele er renderet på baggrund af cad-baseret 3D software. Masten (Thor 1) inkl. luftledninger er modtaget som præcis 3D model, og herfra indsat på hele projektstrækningen. For kabelovergange og stationsanlæg gælder, at disse er opbygget som en 3D-model på baggrund af foreløbige plan- og snitte tegninger af bygningsanlæg mm..

Renderinger fra 3D software er, hvor det er relevant, suppleret med retouchering eller tilføjelse af grøn beplantning i et billedredigeringsprogram. Der er taget udgangspunkt i en let tilpasning af beplantning langs det nye tracé, hvor kun højere træer og buskadser som kan forventes ryddet, er retoucheret væk.

Da alle renderinger er baseret på nøjagtige, cad-baserede 3D modeller, giver de en ganske præcis gengivelse af anlæggets højde og omfang set fra en given afstand. Der kan dog være mindre usikkerheder i forhold til placeringen, højde eller sideforskydning, af masteanlæggene på visualiseringerne.

Valg af visualiseringer

Gennem rekognosceringsarbejdet er der optaget fotos fra en del flere punkter end de visualiseringer, der er vist i denne rapport.

Fra nogle fotostandpunkter har det imidlertid vist sig, at gode lokale udsigtspunkter har været af

begrænset betydning og/eller, at ledningsanlægget kun vil være synligt i begrænset omfang. For andre fotostandpunkter kan et fokusområde allerede være dækket bedre ind af en anden visualisering.

Visualiseringerne i rapporten belyser de situationer, hvor det nye højspændingsanlæg vil være mest synligt og vurderes til at have størst betydning i forhold til den visuelle påvirkning af landskabet.

Visualiseringer kontra virkelighed

Visualiseringerne skal betragtes som en efterligning af virkeligheden, som ikke forklarer alle faktiske forhold, der har indflydelse på anlæggets fremtræden på det givne sted. Typisk vil bygninger, master mm. fremstå forholdsvis tydeligere, når man befinder sig på stedet, end når man betragter dem på et foto. Linjeføringen vil fremstå tydeligere i virkeligheden end på visualiseringerne især på større afstande, hvor særligt ledningerne vil "forsvinde" på visualiseringerne på trods af, at de reelt er synlige i virkeligheden. Der kompenseres herfor ved at gøre ledningerne tydeligere på visualiseringerne.

Det gælder særligt fordi det på papir (fast medie) kan være svært at gengive den fornemmelse af, at landskabet udfylder hele synsfeltet. Generelt er gengivelser med så store fotos/visualiseringer som muligt en væsentlig fordel. Rapporten er udarbejdet i et liggende A3 format for netop at give plads til store billeder. Desuden kan visualiseringerne med fordel betragtes på en storskærm/projektor (i høj opløsning) for at få et fyldestgørende indtryk af forholdene.

Vejsituationen, og dermed luftens sigtbarhed, har desuden meget stor indflydelse på synligheden af tekniske anlæg som dette – eksempelvis vil dis, tåge og nedbør mindske anlæggets visuelle fremtræden i landskabet. Det tilstræbes, at visualiseringerne skal give et indtryk af den størst mulige synlighed og dermed påvirkning af landskabet. Landskabsvurderingerne er derfor udarbejdet i henhold til et 'worst case' scenarie, hvor luftledninger og stationsanlæg har den største visuelle påvirkning af landskabet, hvilket er en vejsituation med høj sigtbarhed og godt dagslys.

Kilder

Dansk Center for Byhistorie - <https://byhistorie.dk/>

Fritzboeger, B.. (1998): *Det åbne lands kulturhistorie*, Biofolia

Kronborg C. & Larsen G. (1994): *Geologisk set - Det mellemste Jylland*. Geografforlaget.

Naturstyrelsens foldere: Skjern Ådal, Stråse Plantage, samt naturoplevelser - <https://naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/naturguider/>

Møller, P.F. & Staun, H. (1997): *Danmarks Skove*, 1. udgave, Politikens Forlag

Vejre, H. & Vikstrøm, T.. (1995): *Guide til det danske landskab*, Rhodos

Geodatastyrelsen, Kortforsyningen: høje målebordsblade, lave målebordsblade, topografiske kort KMS25, KMS50, KMS100, KMS200, luftfoto - <https://kortforsyningen.dk/>

GEUS, Jordartskort over Danmark - <https://www.geus.dk/natur-og-klima/land/geologisk-kortlaegning-af-danmark/>

Smed P. (1978): *Landskabskort over Danmark – Blad 2, Midtjylland*, Geografforlaget

Esbjerg Kommune (2017): *Kommuneplan 2018-2030* -

<http://www.esbjergkommune.dk/borger/kommune--og-byplan/kommuneplan/kommuneplan-2014-26.aspx>

Esbjerg Kommune (2017): *Landskabskarakteranalyse*, skema og beskrivelser vedtaget december 2017

Varde Kommune (2017). *Kommuneplan 2017* - <http://www.vardekommune.dk/forslag-til-kommuneplan-2017>

Ringkøbing-Skjern Kommune (2017): *Kommuneplan 2017* -

<https://www.rksk.dk/om-kommunen/planer-og-kort/planstrategi-og-kommuneplan>

Ringkøbing-Skjern Kommune (2019): *Landskabskarakteranalyse for Ringkøbing-Skjern Kommune*, samlet rapport vedtaget november 2019

Herning Kommune (2017): *Kommuneplan 2017* - <http://kommuneplan.herning.dk/>

Holstebro Kommune (2017): *Kommuneplan 2017* - <http://holstebro-kp13.cowi.webhouse.dk/>

MILJØUNDERSØGELSER FOR ENDRUP-IDOMLUND, FORSTÆRKNING AF ELNETTET

Bilag 4: Visualiseringer

Oktober 2021

ENERGINET